

VÆKST OG VÆKSTVILKÅR I SJÆLLANDSKE KOMMUNER

Sorø Kommune 2018

FORORD

Denne rapport præsenterer aktuelle, erhvervsrelevante nøgletal for Sorø Kommune. Indikatorerne dækker erhvervsrelevante præstationer, der bl.a. vedrører værdiskabelse, produktivitet, antal nye virksomheder, beskæftigelse og eksport i kommunens virksomheder. Rapporten indeholder endvidere relevante nøgletal for de lokale vækstvilkår med fokus på arbejdsmarked, pendling, uddannelse, erhvervsindkomster, virksomhedernes brug af erhvervs- og innovationsfremme, mv. Rapporten giver et solidt videngrundlag for at styrke og målrette den erhvervspolitiske indsats til gavn for lokal vækst- og erhvervsudvikling.

God læselyst.

INDHOLD

SAMMENFATNING	4
DEL I VÆKST OG ERHVERVSPRÆSTATIONER	6
1 VÆRDISKABELSE OG PRODUKTIVITET.....	7
2 ARBEJDSSTEDER OG BESKÆFTIGELSE.....	11
3 IVÆRKSÆTTERI OG VÆKSTVIRKSOMHEDER.....	18
4 EKSPORT	23
DEL II VÆKSTVILKÅR OG RAMMEBETINGELSER	27
5 ARBEJDSMARKED, BOSÆTNING OG PENDLING	28
6 UDDANNELSE	35
7 SOCIOØKONOMISKE FORHOLD OG ERHVERVSINDKOMSTER.....	38
8 BRUG AF ERHVERVSFREMME	41
9 HVEM TRÆKKER VÆKSTEN?.....	44
10 FOKUSBRANCHE: BYGGE & ANLÆG	51

SAMMENFATNING

Sorø Kommune har de senere år oplevet en markant fremgang i den private sektors værdiskabelse. Siden 2010 er den samlede værdiskabelse øget med 19 pct. i kommunen. Fremgangen skyldes primært at den private beskæftigelse er gået frem. Desuden har Sorø Kommune en mindre andel af virksomheder med lav produktivitet end Region Sjælland.

I perioden 2012-17 steg antallet af fuldtidsbeskæftigede med ca. 6 pct. i Sorø Kommune. Både de lokalt og de internationalt konkurrerende erhverv har bidraget til jobvæksten.

Erhvervsstrukturen i Sorø Kommune er kendetegnet ved mange små virksomheder inden for bygge & anlæg, operationel service og detailhandel. 92 pct. af virksomhederne i Sorø Kommune har færre end 10 fuldtidsansatte, men tegner sig kun for 41 pct. af den samlede private beskæftigelse. De større virksomheder med mere end 50 fuldtidsansatte udgør en stigende andel af beskæftigelsen i Sorø Kommune.

I Sorø Kommune skabes der flere nye virksomheder end gennemsnittet for Region Sjælland. Til gengæld er iværksætternes overlevelsesrate relativt lavere, og de ny virksomheder skaber i gennemsnit færre nye job end den gennemsnitlige iværksætter i regionen og på landsplan. Der blev i alt etableret 830 nye virksomheder i perioden 2010-15. 48 pct. af disse eksisterede fortsat i 2017, hvor de tilsammen havde skabt, hvad der svarer til 370 fuldtidsjob.

Andelen af vækstvirksomheder er under regions- og landsgennemsnittet. Det er særligt på andelen af højvækst virksomheder, at Sorø Kommune er bagefter. På landsplan havde 4,3 pct. af virksomhederne høj vækst, mens det i Sorø Kommune kun var 2,4 pct. af virksomhederne.

I 2017 eksporterede 10 pct. af virksomhederne i Sorø, hvilket er under landsgennemsnittet (14 pct.). Eksportværdien udgjorde i 2016 9 pct. af

den samlede produktionsværdi skabt af private arbejdssteder i Sorø Kommune, hvilket er markant under gennemsnittet for hele landet.

Sorø Kommune har de senere år oplevet en pæn befolkningstilvækst. Befolkningstilvæksten skyldes en kombination af positiv nettoindvandring og nettotilflytning. Andelen af udenlandsk arbejdskraft ansat i kommunens virksomheder er steget relativt mindre end i regionen og på landsplan. I 2017 var 1,4 pct. af de fuldtidsansatte i private virksomheder i Sorø Kommune udlændinge. Der er flere der pendler ud af Sorø Kommune for at arbejde, end der bor og arbejder i kommunen. Pendlingen er stigende – både ind og ud af kommunen.

71 pct. af de beskæftigede i Sorø Kommune har en kompetencegivende uddannelse. Det svarer i store træk til niveauet på regions- og landsplan. Heraf har 41 pct. af de beskæftigede en erhvervsfaglig uddannelse, hvilket er over landsgennemsnittet men lidt under regionsgennemsnittet.

I Sorø Kommune er 50 pct. af befolkningen i arbejdsstyrken, hvilket er højere end gennemsnittet for regionen. Den gennemsnitlige erhvervsindkomst i Sorø Kommune er på niveau med gennemsnittet for hele landet, men over regionsgennemsnittet. Der har været en pæn fremgang i erhvervsindkomsten i Sorø Kommune de seneste år. Den samlede vækst har været 4,3 pct. Det er en lidt lavere vækst end på landsplan.

Virksomhedernes brug af erhvervs- og innovationsfremmetilbud i Sorø Kommune er lavere end gennemsnittet for virksomheder i hele Danmark. Virksomhederne i Sorø gør mindre brug af nationale innovationsordninger, samt Eksportrådets og Væksthusets ydelser sammenlignet med gennemsnittet for hele landet.

Den største branche i Sorø Kommune er bygge & anlægsbranchen. I 2017 beskæftigede bygge & anlæg 15 pct. af den samlede beskæftigelse i kommunen. Væksten i værdiskabelsen har de senere år været større end i regionen og landet som helhed. Fremgangen er primært drevet af, at beskæftigelsen inden for bygge & anlæg har været stigende siden 2010.

VÆKST OG ERHVERVS- PRÆSTATIONER

1

VÆRDISKABELSE OG PRODUKTIVITET

2

BESKÆFTIGELSE, VIRKSOMHEDER OG
ARBEJDSPLADSER

3

IVÆRKSÆTTERI OG
VÆKSTVIRKSOMHEDER

4

EKSPORT

1 VÆRDISKABELSE OG PRODUKTIVITET

Værdiskabelsen inden for private brancher er øget markant i Sorø Kommune og vokset væsentligt mere end på regions- og landsplan. Fra 2010-16 steg den samlede værdiskabelse med 19 pct. i Sorø Kommune. I 2016 var den samlede værdiskabelse i private brancher 4,1 mia. kr. i Sorø Kommune.

Fremgangen skyldes bl.a. en pæn fremgang i beskæftigelsen inden for operationel service, engroshandel, samt bygge & anlæg.

Målt på andelen af hhv. lav- og højproduktive virksomheder ligger Sorø Kommune tæt på landsgennemsnittet. I Sorø Kommune er 24 pct. af virksomhederne højproduktive.

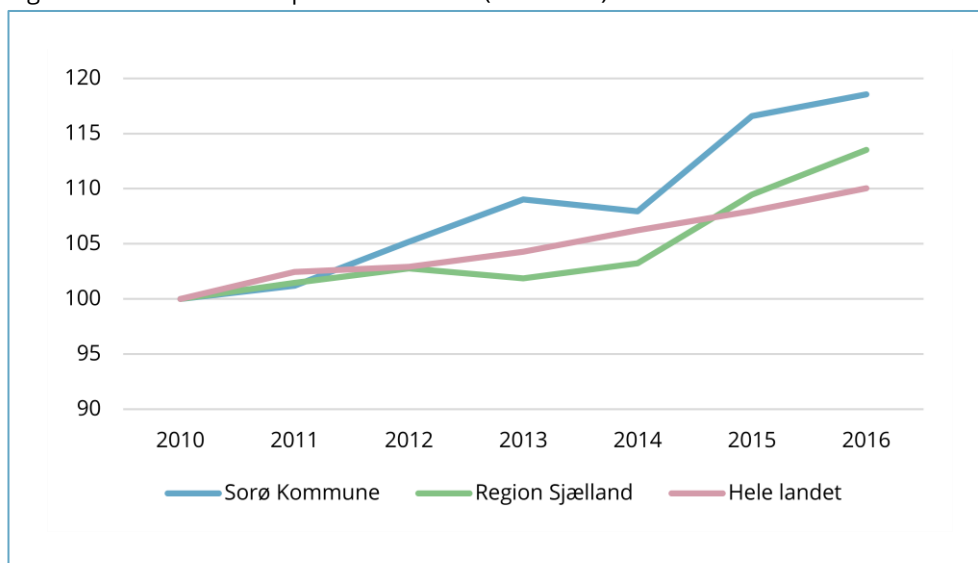
I 2016 er den samlede værdiskabelse i kommunen øget med **19%** i forhold til 2010.

24% af virksomhederne i Sorø Kommune er højproduktive.

Værdiskabelse og produktivitet i den private sektor har stor betydning for Danmarks samlede velstandsudvikling. Værdiskabelsen er et udtryk for den samlede værdi, som bliver skabt af de personer, der arbejder i de lokale virksomheder.

Sorø Kommune har oplevet en markant fremgang i den private sektors værdiskabelse. Det fremgår af figur 1.1, der viser udvikling i værdiskabelsen i private brancher siden 2010 og frem til i dag for hhv. Sorø Kommune, Region Sjælland og hele landet (2010=100).

Figur 1.1 Værdiskabelse i private brancher (2010=100)

Kilde: Sam-K/Line.

I 2016 skabte kommunens virksomheder i private brancher en samlet værdi svarende til 4,1 mia. kr. Siden 2010 er den samlede værdiskabelse i kommunen øget med 19 pct. Det skyldes særligt en markant vækst i værdiskabelsen i perioden 2014-16. Til sammenligning har fremgangen på landsplan været knap 10 pct.

Selvom Sorø Kommune er en af de mindre erhvervskommuner i Region Sjælland, så er fremgangen i værdiskabelse markant større end for regionen og hele landet. Dette skyldes formentlig, at den private beskæftigelse er koncentreret i en række små og mellemstore virksomheder, som har oplevet fremgang. Desuden er stigningen i værdiskabelsen drevet af at den samlede beskæftigelse i kommunen voksede med 9 pct. i perioden fra 2010-17.

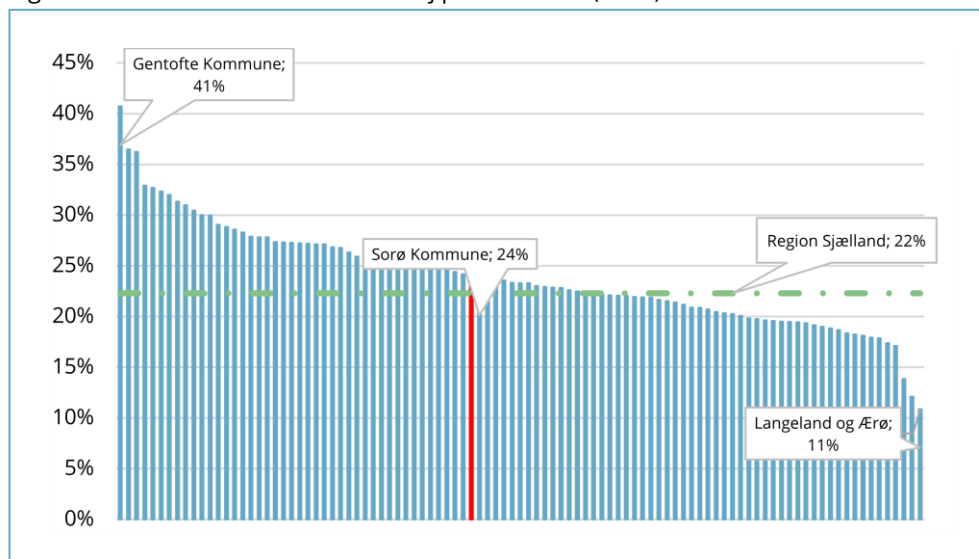
Værdiskabelse kan også opgøres på virksomhedsniveau. I det følgende ses der på andelen af virksomheder med hhv. høj og lav produktivitet.

Virksomheder med høj produktivitet er opgjort som virksomheder, der er blandt de 25 pct. mest produktive i deres branche. Virksomheder med lav produktivitet er virksomheder, der er blandt de 25 pct. mindst produktive inden for deres branche. På landsplan vil

der pr. definition altid være 25 pct. høj produktive virksomheder og 25 pct. lavproduktive virksomheder.

Figur 1.2 viser andelen af kommunens virksomheder, som er blandt de 25 pct. mest produktive inden for deres branche i Danmark målt som værdiskabelse pr. fuldtidsårsværk.

Figur 1.2 Andel virksomheder med høj produktivitet (2017)

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel).

Note: Produktivitet måles som arbejdsproduktivitet (værdiskabelse pr. medarbejder). En virksomhed har høj produktivitet, hvis den er blandt de 25 pct. mest produktive i dens branche.

I Sorø Kommune er 24 pct. af virksomhederne højproduktive. Det placerer Sorø i midterfeltet tæt på gennemsnittet for Region Sjælland, der er 22 pct. og for hele landet, hvor andelen pr. definition er 25 pct.

Private brancher omfatter alle sektorer eksklusiv offentlig administration, undervisning og sundhed. Udover private virksomheder omfatter det også offentlige virksomheder og non-profit-institutioner rettet mod husholdninger, som fx privatskoler, velgørende organisationer og fagforeninger.

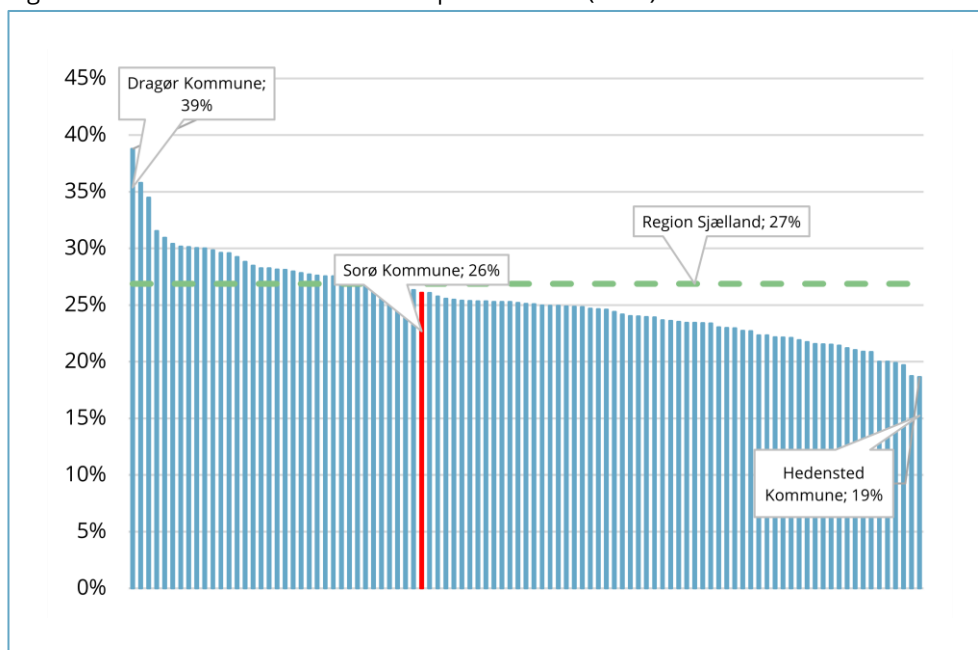
Private virksomheder omfatter alle virksomheder uafhængig af sektor, som efter arbejdsstedets branche og økonomiske virksomhedsform kan identificeres som en privat virksomhed. Private virksomheder omfatter også private nonprofit organisationer. Kun virksomheder med væsentlig økonomisk aktivitet er inkluderet. Det vil med andre ord sige, at private virksomheder er afgrænset til virksomheder, hvor der præsteres en arbejdsindsats svarende til mindst et halvt fuldtidsårsværk.

Værdiskabelsen måler den merværdi, som en virksomhed skaber, når den producerer. Den beregnes som forskellen i værdien af de varer og tjenesteydelser, som virksomheden bruger, og de varer og tjenesteydelser, som den producerer. For en given kommune er virksomhedernes værdiskabelse lagt ud på arbejdsstederne hjemhørende i kommunen. Hvor udviklingen i værdiskabelsen er vist, er værdiskabelsen renset for prisstigninger.

Et tilsvarende billede ses i figur 1.3, men med fokus på andelen af virksomheder med lav produktivitet. Kommunerne er rangeret efter andelen af virksomheder i kommunen, der har en produktivitet på niveau med de 25 pct. mindst produktive inden for deres branche.

I figur 1.3 er det positivt at placere sig langt nede på listen med en lille andel af virksomheder med lav produktivitet.

Figur 1.3 Andel virksomheder med lav produktivitet (2017)

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel).

Note: Produktivitet måles som arbejdsproduktivitet (værdiskabelse pr. medarbejder). En virksomhed har lav produktivitet, hvis den er blandt de 25 pct. mindst produktive i dens branche.

Målt på andelen af lavproduktive virksomheder ligger Sorø Kommune meget tæt på lands- og regionsgennemsnittet med en andel svarende til 26 pct. af kommunens virksomhedsbestand.

Dragør Kommune er den kommune i Danmark, der har den højeste andel lavproduktive virksomheder, mens Hedensted er den kommune, der har den mindste andel af lavproduktive virksomheder.

2 ARBEJDSSTEDER OG BESKÆFTIGELSE

I perioden 2010-17 steg antallet af fuldtidsjob i Sorø Kommune med 9 pct. Det er en væsentlig større fremgang end i Region Sjælland, og en lidt større fremgang end hele landet.

Det er særligt inden for bygge & anlæg og engroshandel, der er skabt mange nye job i Sorø Kommune. Det er samtidig de brancher, som i 2017 tegner sig for den største beskæftigelsesandel i kommunen.

Erhvervsstrukturen i Sorø er kendetegnet ved mange små virksomheder. 92 pct. af virksomhederne i Sorø Kommune har under ti ansatte og disse virksomheder tegner sig for 41 pct. af den samlede private beskæftigelse.

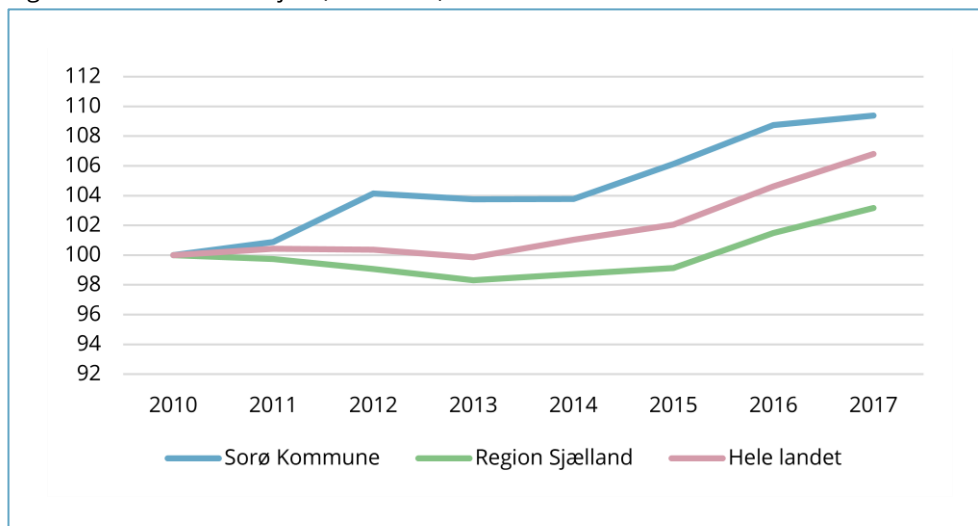
Beskæftigelsen er øget med **9%** siden 2010. Det er i høj grad engroshandel og bygge & anlæg, der har trukket udviklingen.

Private serviceerhverv tegner sig for **38%** af den private beskæftigelse i Sorø Kommune.

Dette kapitel har fokus på udviklingen i antal beskæftigede og arbejdssteder og ser nærmere på, hvilke sektorer og brancher der går frem og tilbage.

Figur 2.1 viser udviklingen i antal fuldtidsjob i private virksomheder som indekstal, hvor andelen af fuldtidsjob i 2010=100. Udviklingen i Sorø Kommune sammenlignes med udviklingen i Region Sjælland og hele landet.

Figur 2.1 Private fuldtidsjob (2010=100)

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel).

De seneste syv år er beskæftigelsen i private virksomheder i Sorø Kommune øget med 580 fuldtidsårsværk eller 9 pct. Det er en væsentlig større fremgang end i Region Sjælland, og en lidt større fremgang end hele landet. I perioden 2010-17 voksede fuldtidsbeskæftigelsen i private virksomheder med 3 pct. i Region Sjælland og med 7 pct. på landsplan.

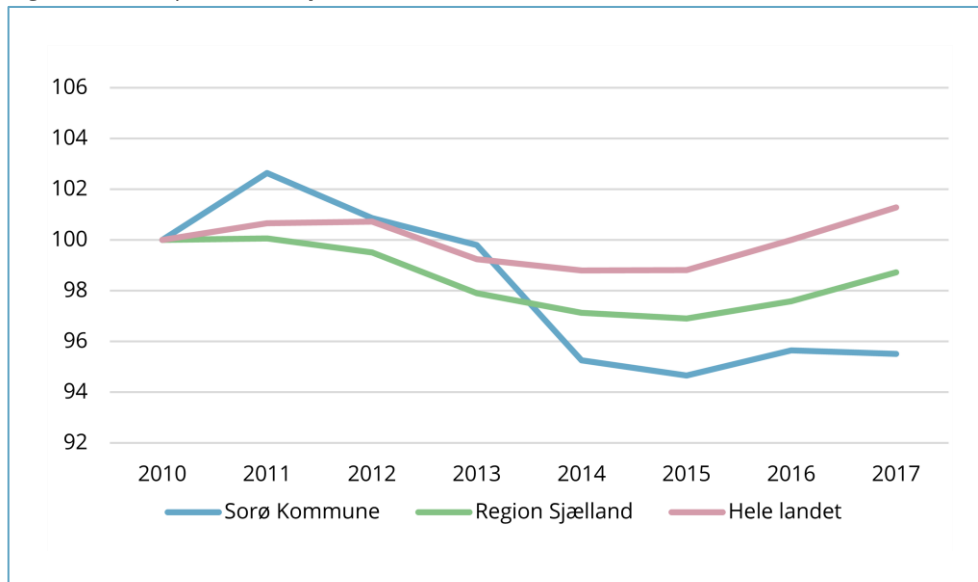
Beskæftigelsen i Sorø har siden 2014 haft en stabil fremgang på i alt 347 fuldtidsbeskæftigede personer. I 2017 beskæftigede private virksomheder i Sorø Kommune 6.762 fuldtidsansatte personer.

Fuldtidsjob i private virksomheder måler aktiviteten i virksomhederne i form af antallet af fuldtidsbeskæftigede personer. Antallet af fuldtidsjob er beregnet ved at omregne virksomhedernes indberettede betalte timer til fuldtidsstillinger. Omregningen bidrager til at skabe sammenlignelighed på tværs af virksomheder uafhængig af antallet af personer på hhv. hel- og deltid.

Fuldtidsjob omtales i rapporten også som fuldtidsbeskæftigede personer, fuldtidsårsværk og årsværk.

Figur 2.2 viser udviklingen i antal virksomheder i Sorø Kommune sammenlignet med Region Sjælland og hele landet (2010=100).

Figur 2.2 Antal private arbejdssteder (2010=100)

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel).

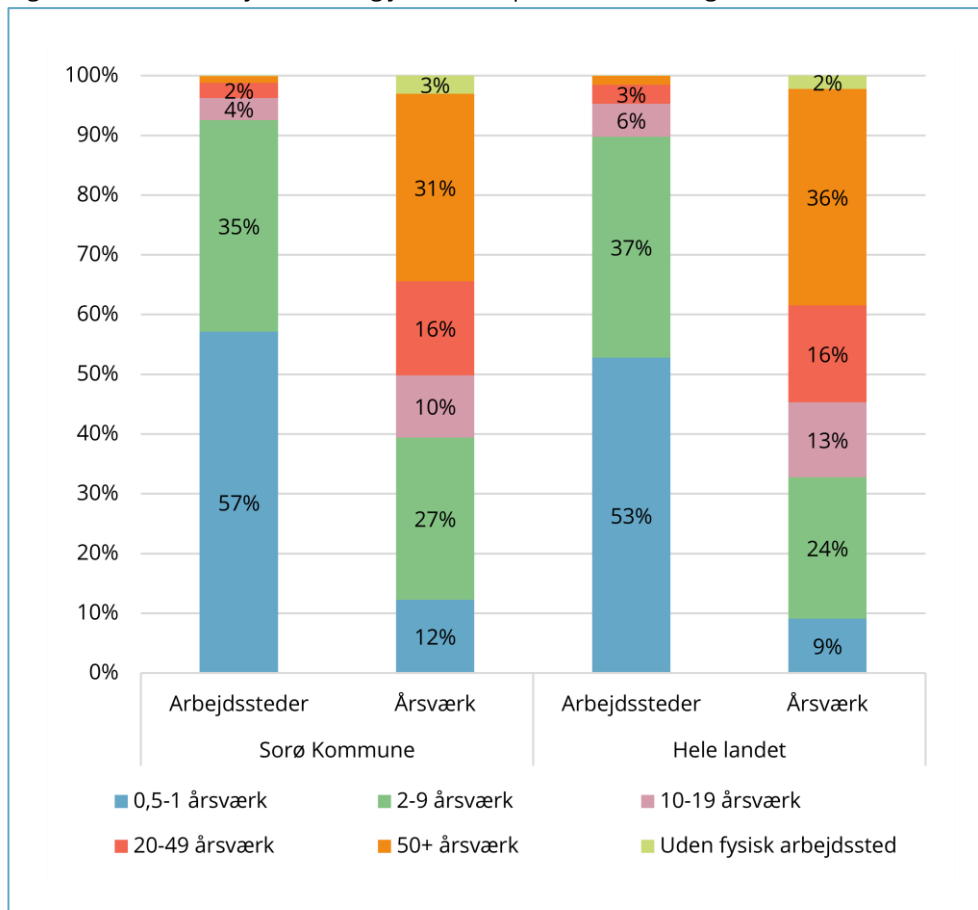
I 2017 var der knap 1.500 private arbejdssteder i Sorø Kommune. Flest arbejdssteder var lokaliseret indenfor branchegrupperne bygge & anlæg (17 pct.), landbrug, skovbrug og fiskeri (13 pct.) samt detailhandel (12 pct.).

Set over hele perioden fra 2010-17 faldt antallet af private arbejdssteder i Sorø med 4,5 pct. Særligt i perioden 2011-15 oplevede Sorø Kommune et kraftigere fald i antallet af arbejdssteder sammenlignet med regionen og hele landet. Siden 2015 har der været fremgang i antallet af arbejdssteder. Denne tendens gør sig ligeledes gældende for regionen og hele landet.

Figur 2.3 viser, hvordan den private beskæftigelse og private arbejdssteder i kommunen fordeler sig på størrelseskategorier i 2017 holdt op mod hele landet. Virksomhederne er inddelt i følgende størrelseskategorier: 0,5-1 årsværk, 2-9 årsværk, 10-19 årsværk, 20-49 årsværk samt 50 eller flere årsværk.

Figur 2.3 Private arbejdssteder og job fordelt på størrelseskategorier (2017)

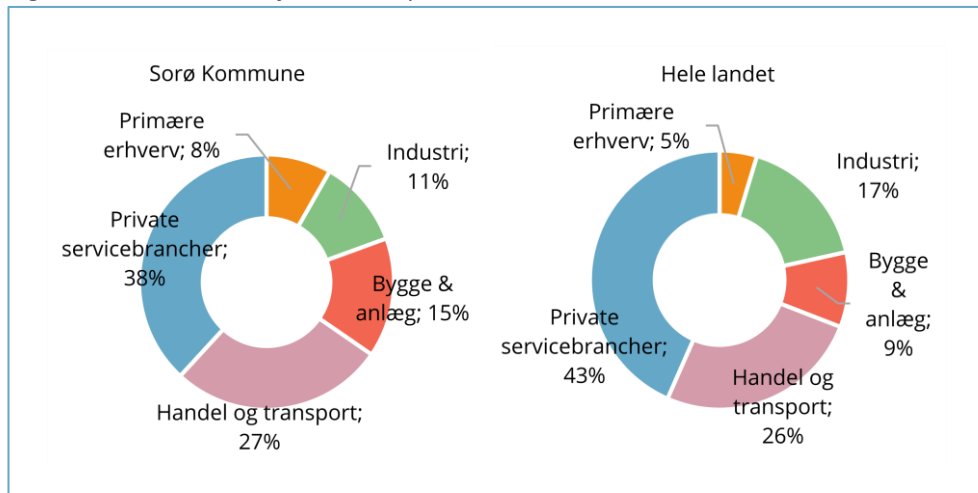

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel).

57 pct. af virksomhedsbestanden i Sorø Kommune beskæftiger højest ét årsværk, men tegner sig samlet set for kun 13 pct. af alle fuldtidsjob i kommunen. På trods af at virksomhederne, som beskæftiger mere end 50 fuldtidsårsværk, udgør under 1 pct. i Sorø, står de for 32 pct. af fuldtidsbeskæftigelsen i kommunen. På landsplan beskæftiger denne virksomhedsgruppe 37 pct. af alle private fuldtidsårsværk.

Figur 2.4 viser den private fuldtidsbeskæftigelse fordelt på hovedsektorer for Sorø og hele landet.

Figur 2.4 Private fuldtidsjob, fordelt på hovedsektorer (2017)

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel).

Note: Private servicebranches omfatter hoteller og restaurationer, information og kommunikation, finansiering og forsikring, ejendomshandel og udlejning, erhvervsservice, undervisning, sundhed samt kultur og fritid. Primære erhverv omfatter landbrug, skovbrug og fiskeri samt råstofindvinding, energi og vandforsyning. Bemærk, at summen af de enkelte brancher ikke nødvendigvis svarer til totalen på grund af diskretionering af enkelte delbrancher i 2017, hvor der i stedet er anvendt senest tilgængelige år.

38 pct. af de fuldtidsbeskæftigede personer i Sorø Kommune er beskæftiget inden for private servicebrancher, hvoraf hovedparten er inden for handel og operationel service. På landsplan er 43 pct. beskæftiget inden for private servicebrancher. De primære erhverv er den mindste hovedsektor i Sorø Kommune. Sammenlignet med hele landet udgør de primære erhverv imidlertid en relativ større andel i Sorø Kommune.

Selvom industrien tegner sig for 17 pct. af arbejdsstederne på landsplan, beskæftiger virksomhederne indenfor denne sektor kun 11 pct. af de fuldtidsbeskæftigede personer i kommunen. På landsplan står bygge & anlæg for 9 pct. af alle fuldtidsjob, mens branchen udgør 15 pct. i Sorø Kommune.

Tabel 2.1 uddyber tallene for de enkelte hovedsektorer mht. antal fuldtidsbeskæftigede og den procentuelle ændring heri siden 2010 for hhv. Sorø Kommune, regionen og hele landet.

Tabel 2.1 Antal fuldtidsjob, fordelt på hovedsektorer og udvikling

Branche	Antal private fuldtidsjob i		Udvikling 2010-17	
	Sorø Kommune i 2017	Sorø Kommune	Region Sjælland	Hele landet
Servicebrancher	2.569	1%	10%	12%
Handel og transport	1.836	6%	-2%	3%
Bygge & anlæg	1.021	32%	16%	13%
Industri	754	10%	-6%	1%
Primære erhverv	555	24%	-9%	-5%
I alt	6.762	9%	3%	7%

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel).

Note: Private servicebrancher omfatter hoteller og restaurationer, information og kommunikation, finansiering og forsikring, ejendomshandel og udlejning, erhvervsservice, undervisning, sundhed samt kultur og fritid. Primære erhverv omfatter landbrug, skovbrug og fiskeri samt råstofindvinding, energi og vandforsyning. Bemærk, at summen af de enkelte brancher ikke nødvendigvis svarer til totalen på grund af diskretionering af enkelte delbrancher i 2017, hvor der i stedet er anvendt senest tilgængelige år.

Særligt bygge & anlæg udgør en stigende andel af beskæftigelsen i Sorø Kommune. I 2017 var godt 1.000 personer i Sorø beskæftiget i bygge & anlægsbranchen. Fra 2010-17 steg antallet af fuldtidsjob i branchen med 32 pct. De primære erhverv har ligeledes oplevet en fremgang i beskæftigelse på 24 pct., mens udviklingen for hele regionen og på landsplan har været negativ.

I den største branche, de private serviceerhverv, har der kun været en mindre fremgang i beskæftigelsen på 1 pct. Dette er markant lavere end udviklingen i Region Sjælland og hele landet. Det er bemærkelsesværdigt, at Sorø Kommune som en af de eneste kommuner i Region Sjælland, ikke har haft negativ vækst i beskæftigelsen i nogle af de ovenstående brancher.

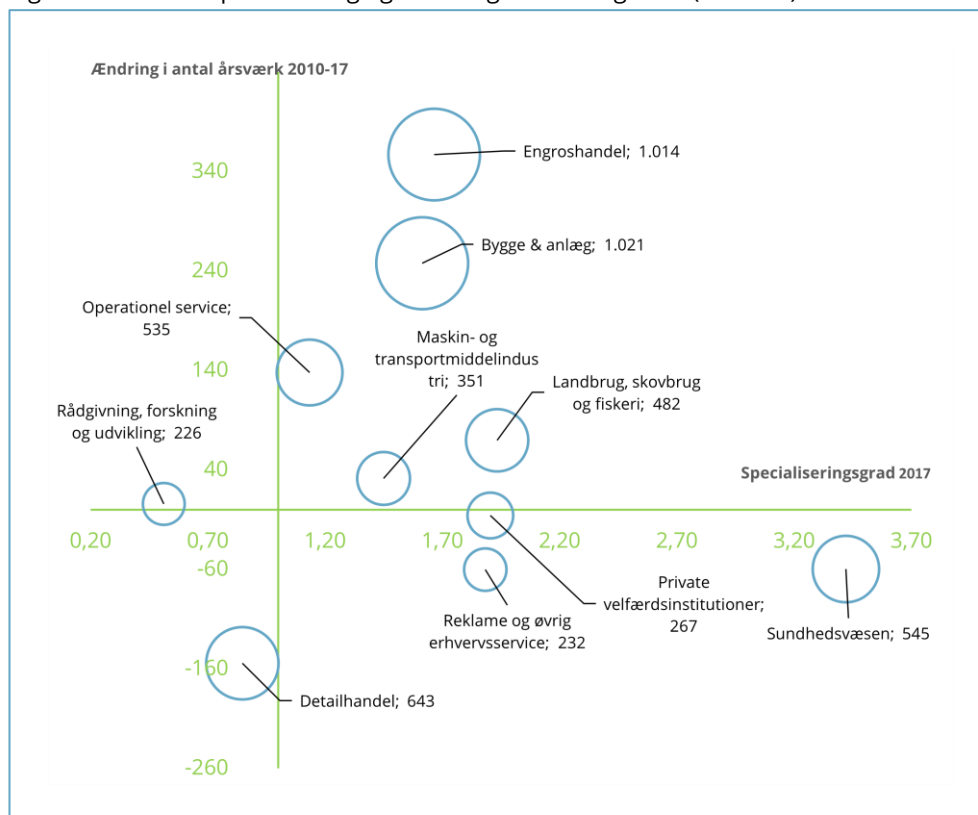
Med udgangspunkt i en mere detaljeret brancheklassifikation (Danmarks Statistiks 36-brancheklassifikation) giver figur 2.5 et overblik over den branchemæssige specialisering i Sorø, udviklingen i specialiseringen samt beskæftigelsen i de største brancher i kommunen.

Placeringen langs den vandrette akse viser branchernes specialisering i Sorø Kommune i 2017. En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at den pågældende branches andel af den samlede private beskæftigelse i kommunen er større end i resten af landet. Brancher *til højre* i figuren er således brancher, der fylder meget i Sorø Kommune i forhold til resten af landet. Brancher *til venstre* fylder omvendt mindre i Sorø end i resten af landet.

Herudover viser figuren også *udviklingen* i beskæftigelsen. Brancher i *den øverste halvdel* af figuren er brancher, hvor beskæftigelsen i Sorø Kommune er øget, mens brancher i *den nederste halvdel* af figuren omvendt er brancher, der har oplevet faldende beskæftigelse i perioden 2010-17.

Endelig illustrerer cirklernes størrelse det samlede antal fuldtidsbeskæftigede inden for den pågældende branche i 2017. Den største enkeltbranche i Sorø Kommune er således bygge & anlæg. I figuren er antal fuldtidsbeskæftigede i 2017 angivet under branchens navn.

Figur 2.5 Erhvervsspecialisering og udvikling i beskæftigelsen (2010-17)

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel).

Note: Kun brancherne med flest virksomheder i 2017 er vist i figuren. I bilaget sidst i rapporten er specialiseringsgrad, ændring i specialiseringsgrad samt antal årsværk i 2017 vist for alle brancher. Grundet diskretionshensyn er det for enkelte delbrancher ikke muligt at få tal fra 2017. Derfor er der taget udgangspunkt i senest tilgængelige år.

Figuren viser, at Sorø er specialiseret inden for det private sundhedsvæsen med en specialiseringsgrad på 3,5. Hertil er Sorø specialiseret inden for landbrug, skovbrug og fiskeri, private velfærdsinstitutioner samt reklame og øvrig erhvervsservice.

Engroshandel samt bygge & anlæg er de brancher, der har oplevet den største fremgang i beskæftigelsen. Detailhandel er den branche, der har oplevet størst tilbagegang i beskæftigelsen i Sorø Kommune.

3 IVÆRKSÆTTERI OG VÆKSTVIRKSOMHEDER

Etableringsraten i Sorø Kommune er på niveau med regions- og landsraten. Etableringsraten er dog steget relativt mere i perioden 2010-17, hvorfor forskellen mellem Sorø Kommune og hele landet er indsnævret.

Iværksætternes overlevelsesrate i Sorø er lavere end overlevelsesraten i Region Sjælland og på landsplan. De nye iværksættervirksomheder skaber i mindre omfang nye arbejdspladser sammenlignet med den gennemsnitlige iværksættervirksomheder i Region Sjælland og på landsplan.

Andelen af vækstvirksomheder er under regions- og landsgennemsnittet og andelen er faldet en anelse de seneste år. Det er særligt på andelen af virksomheder med høj vækst at Sorø Kommune er bagefter.

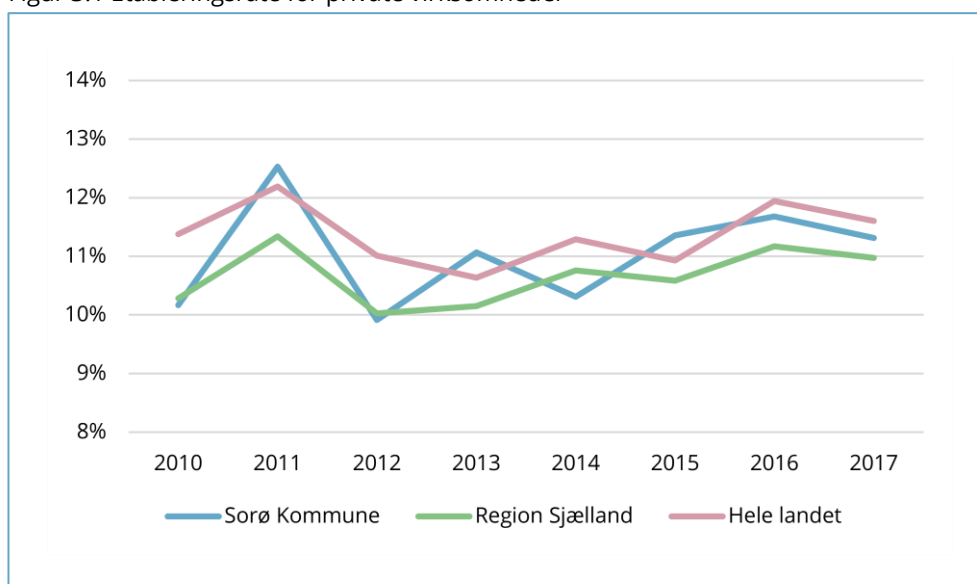
148 nye virksomheder blev etableret i 2017.

I Sorø Kommune er **5,9%** af kommunens virksomheder vækstvirksomheder.

Nye iværksættervirksomheder har stor økonomisk betydning både lokalt og på landsplan. Nye virksomheder er med til at skabe fornyelse og dynamik i erhvervslivet. De skærper konkurrencen, skaber nye job og bidrager til at sikre fornyelse i det erhvervsøkonomiske fundament i Sorø Kommune.

Figur 3.1 viser udviklingen i etableringsraten inden for markedsfølsomme erhverv i hhv. Sorø Kommune, Region Sjælland og hele landet. Etableringsraten måles som andel nystartede virksomheder (op til tre år gamle), opgjort som andel af den samlede virksomhedsbestand.

Figur 3.1 Etableringsrate for private virksomheder

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel).

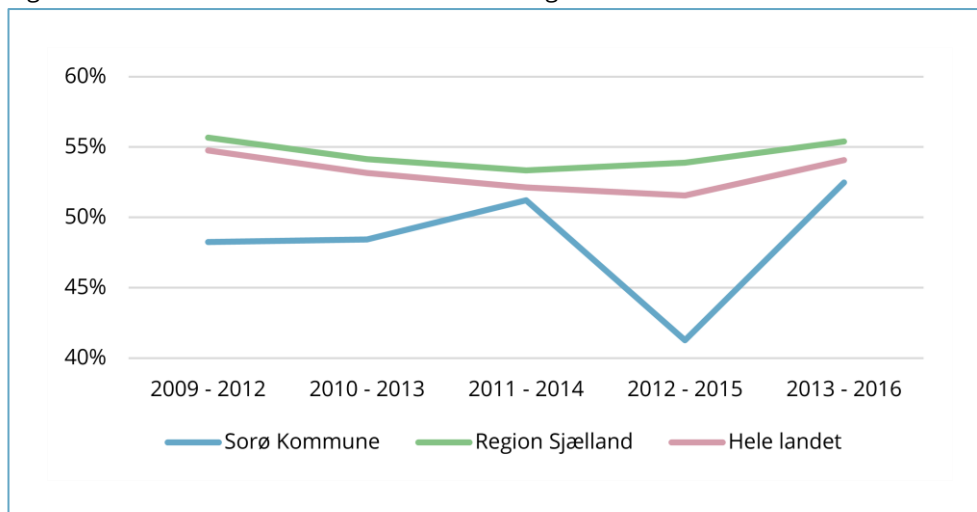
Note: Etableringsraten er defineret som antal nye virksomheder inden for markedsfølsomme erhverv i pct. af eksisterende virksomheder.

Generelt er etableringsraten i Sorø Kommune på niveau med regionen som helhed samt resten af landet, dog er etableringsraten steget relativt mere i Sorø end hele landet. Forskellen i etableringsraten mellem Sorø og hele landet var derfor mindre i 2017 sammenlignet med 2010. I 2017 var etableringsraten i Sorø 11,3 pct. mens etableringsraten i regionen og på landsplan hhv. var 11,0 pct. og 11,6 pct.

I 2017 blev der etableret 148 nye virksomheder i Sorø Kommune. Flest virksomheder blev etableret inden for bygge & anlæg samt operationel service. Relativt til den eksisterende erhvervsstruktur i kommunen blev en relativt større andel etableret inden for operationel service, mens der blev etableret relativt færre virksomheder inden for handel.

I figur 3.2 sammenlignes overlevelsesraten i Sorø Kommune med regionen og hele landet. Overlevelsesraten er et udtryk for andelen af nystartede virksomheder, der stadig eksisterer tre år efter etablering.

Figur 3.2 Overlevelsesraten tre år efter etablering

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel).

Note: Overlevelsesraten er et udtryk for andelen af de nystartede virksomheder, der stadig eksisterer tre år efter etablering.

Overlevelsesraten i Sorø Kommune ligger generelt lavere end i Region Sjælland og hele landet. Særligt overlevelsesraten for de virksomheder, der blev etableret i 2012, var væsentligt lavere end regions- og landsraten.

Der er generelt en tendens til, at overlevelsesraten har været stigende fra 2012. Det gælder både i Region Sjælland, på landsplan og i Sorø Kommune. 52 pct. af de virksomheder som i 2013 blev etableret i Sorø Kommune, var aktive og i drift i den efterfølgende treårige periode 2013-16.

Nye virksomheder. Reelt aktive virksomheder defineres som virksomheder, der i tællingsåret udbetalte løn svarende til mindst et halvt fuldtidsårsværk eller opnåede en omsætning svarende til et halvt årsværk i virksomhedens hovedbranche. For virksomheder, der starter i løbet af tællingsåret, er barren det halve, svarende til et kvart fuldtidsårsværk.

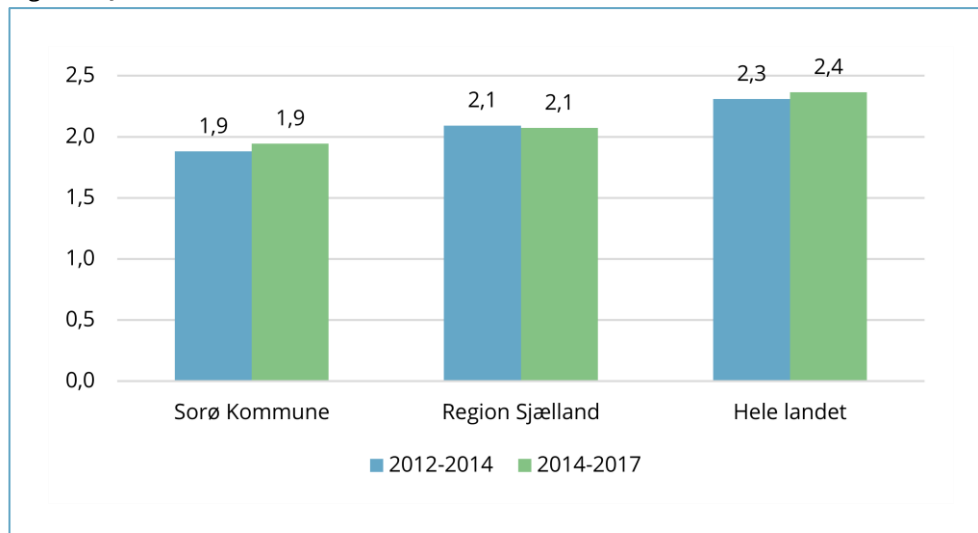
Iværksættervirksomheder. En iværksættervirksomhed defineres som en ny virksomhed, der er op til tre år gammel.

Etableringsraten er antal nye virksomheder inden for markedsmæssige erhverv i pct. af den eksisterende virksomhedsbestand i kommunen.

Overlevelsesraten er et udtryk for andelen af de nystartede virksomheder, der stadig eksisterer tre år efter etablering.

Figur 3.3 illustrerer udviklingen i det gennemsnitlige antal fuldtidsjob skabt pr. iværksættervirksomhed. Jobskabelsen i iværksættervirksomheder vises som et gennemsnit for perioden 2012-14 samt 2015-17, og Sorø Kommune sammenlignes med regionen og hele landet.

Figur 3.3 Jobskabelse i iværksættervirksomheder

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel)

Note: Iværksættervirksomheder er virksomheder, som er under tre år gamle på opgørelsestidspunktet.

Iværksættervirksomhedernes gennemsnitlige jobskabelse i Sorø Kommune er lidt under regionsgennemsnittet. I perioden 2014-17 skabte iværksættervirksomheder i gennemsnit 1,9 fuldtidsårsværk, hvilket er på niveau med perioden 2012-14.

Iværksættervirksomhederne i Sorø Kommune skaber dog fortsat lidt færre private fuldtidsjob de første tre år af deres levetid sammenlignet med regionen og hele landet. På landsplan skaber en iværksættervirksomhed i gennemsnit 2,4 fuldtidsjob i løbet af de første tre leveår.

Vækstvirksomheder

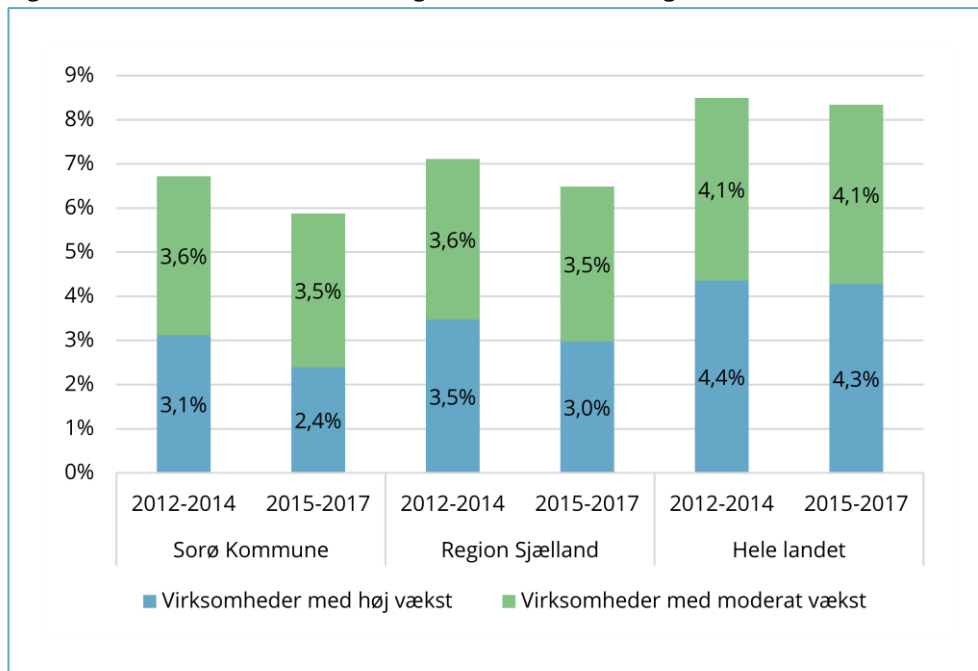
Vækstlaget i erhvervslivet, som både dækker over iværksættere og mere etablerede vækstvirksomheder med betydelig vækst, spiller en central rolle for den erhvervsøkonomiske udvikling i kommunen.

Vi definerer vækstlaget som virksomheder med høj og moderat vækst. Højvækst virksomheder er defineret ved en gennemsnitlig vækst i omsætning på over 20 pct. i de seneste tre år og en absolut vækst på minimum 1 mio. kr. årligt.

Virksomheder med moderat vækst er defineret ved en gennemsnitlig vækst i omsætning på 10-20 pct. de seneste tre år og med absolut vækst på 1 mio. kr. årligt.

Figur 3.4 viser andelen af virksomheder med hhv. moderat og høj vækst i forhold til den samlede virksomhedsbestand i Sorø Kommune. Andelen af vækstvirksomheder er opgjort for perioderne 2012-14 og 2015-17, og Sorø Kommune sammenlignes med Region Sjælland og hele landet.

Figur 3.4 Andel vækstvirksomheder, gennemsnit 2012-14 og 2015-17

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel).

Note: Virksomheder med høj vækst er defineret som virksomheder med en gennemsnitlig vækst i omsætningen på over 20 pct. i de tre seneste år og absolut vækst på minimum 1 mio. kr. årligt. Virksomheder med moderat vækst er defineret som virksomheder med en gennemsnitlig vækst i omsætning på 10-20 pct. pr. år de seneste tre år og med absolut vækst på 1 mio. kr. årligt.

Andelen af vækstvirksomheder er faldet i Sorø Kommune. Samlet er vækstlaget faldet fra at udgøre 6,7 pct. i 2014 til 5,9 pct. i 2017. Andelen af virksomheder med moderat vækst har været stabilt, hvorimod andelen af højvækstvirksomheder i kommunen er faldet.

Andelen af vækstvirksomheder i Sorø Kommune var i 2015-17 lavere end andelen i hele Region Sjælland og hele landet. Det er særligt på andelen af højvækstvirksomheder, at Sorø Kommune er bagefter. På landsplan havde 4,3 pct. af virksomhederne en høj vækst, mens det i Sorø kun var 2,4 pct. af virksomhederne.

4 EKSPORT

Siden 2011 er der kommet flere virksomheder på eksportmarkedet i Sorø Kommune. I 2017 eksporterede 10 pct. af virksomhederne i Sorø. Det er relativt færre end på landsplan hvor 14 pct. af virksomhederne har eksportaktiviteter.

Eksportværdien udgjorde i 2016 8,7 pct. af den samlede produktionsværdi skabt af arbejdsstederne i Sorø Kommune. Det er lavere end niveauet i Region Sjælland.

Siden 2010 er eksportværdien steget med 17 pct. i Sorø, mens den for hele landet er steget med 29 pct.

160

eksportvirksomheder havde hovedsæde i Sorø Kommune i 2017.

0,7 mia. kr.

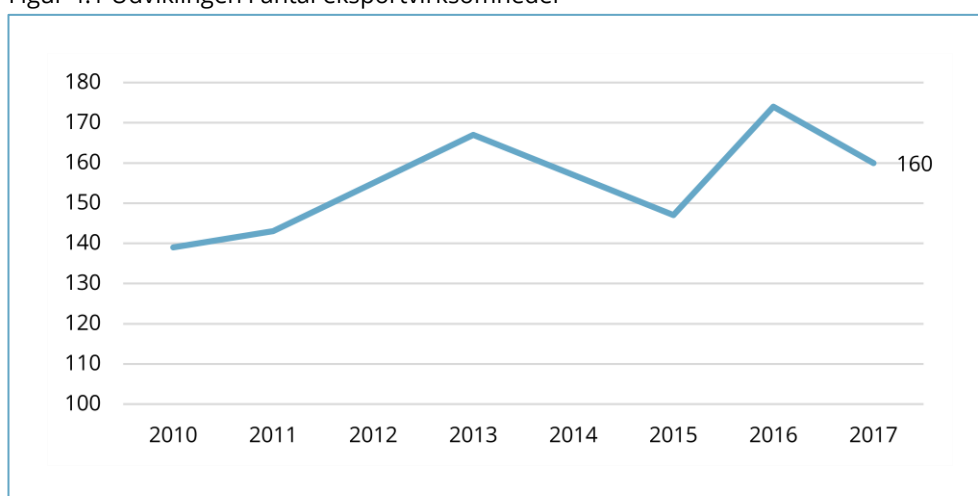
blev genereret i eksportværdi fra arbejdssteder i kommunen i 2016.

For en lille økonomi som den danske spiller eksport en afgørende rolle for vækst og beskæftigelse. Mange danske virksomheder er specialiserede nichevirksomheder og underleverandører, som er afhængige af at kunne afsætte produkter og ydelser på et internationalt marked.

I 2017 havde 14 pct. af de danske virksomheder eksport til udlandet. I Region Sjælland var andelen af eksporterende virksomheder 9,4 pct.

Generelt har andelen af eksporterende virksomheder været stigende i Danmark. Figur 4.1 viser udviklingen i antal virksomheder med eksport i Sorø Kommune fra 2010 til 2017.

Figur 4.1 Udviklingen i antal eksportvirksomheder

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel).

I Sorø Kommune steg antallet af eksportvirksomheder med ca. 15 pct. fra 2010-17. For hele regionen steg antallet af virksomheder med eksport med 21 pct. i samme periode. I 2017 havde i alt 160 virksomheder med hovedsæde i kommunen eksport.

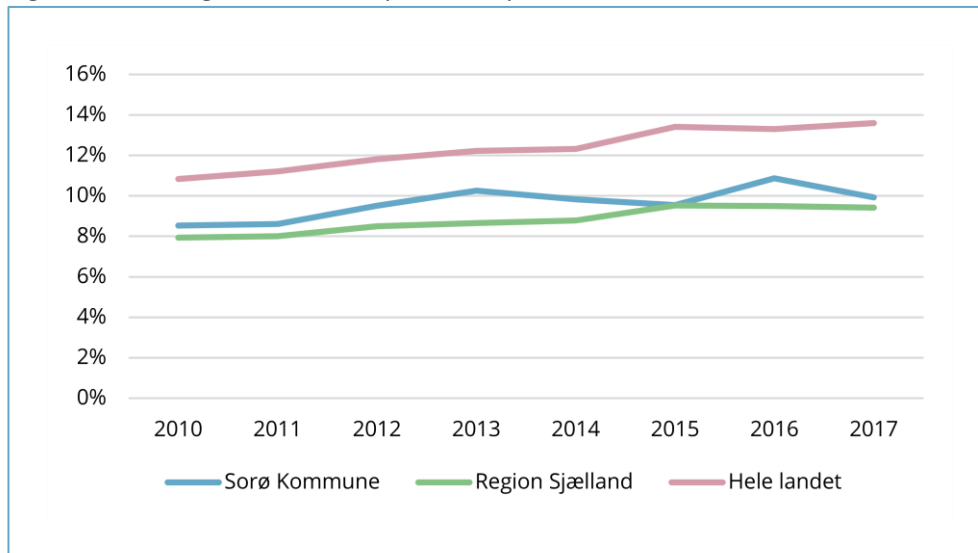
Eksportvirksomheder er private virksomheder med positiv eksport inden for markeds-mæssige erhverv. Antallet af virksomheder med eksport opgøres på baggrund af virksomhedernes hovedsæde (CVR-nummer).

Eksportværdien er virksomhedernes samlede værdi af de varer og services, som de eksporterer til udlandet. Eksportværdien er opgjort på arbejdsstedet ved hjælp af den regionale model, Sam-K/Line. Dette er gjort ved, at det enkelte arbejdssted tildeles en andel af eksportværdien svarende til deres andel af virksomhedens samlede beskæftigelse.

Produktionsværdien er værdien af den samlede produktion af varer og tjenesteydelser, der er produceret i løbet af et år. Produktionsværdien er opgjort på arbejdsstedet ved hjælp af den regionale model, Sam-K/Line. Dette er gjort med udgangspunkt i arbejdsstedets andel af den samlede beskæftigelse i virksomheden.

Figur 4.2 viser udviklingen i andelen af virksomheder med eksport for perioden 2010-17. Udviklingen i Sorø Kommune er sammenholdt med regionen og hele landet.

Figur 4.2 Udviklingen i andelen af private eksportvirksomheder

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel).

Andelen af eksporterende virksomheder i Sorø Kommune ligger på niveau med Region Sjælland, men under niveauet for hele landet. En del af forklaringen er, at der er en overvægt af virksomheder inden for lokalt orienterede erhverv som engroshandel, bygge & anlæg og detailhandel blandt virksomheder, der har hovedsæde i Sorø Kommune.

Andelen af eksportaktive virksomheder i Sorø Kommune har været svagt stigende i perioden, ligesom andelen har været stigende i både Region Sjælland og på landsplan. Andelen af virksomheder med eksport i Sorø Kommune er steget fra 8,5 pct. i 2010 til 9,9 pct. i 2017. På landsplan er andelen gået frem fra 10,8 pct. i 2010 til knap 13,6 pct. i 2017.

En anden måde at belyse eksportens betydning er at se på private virksomheders samlede eksportværdi opgjort på arbejdssteder. I denne opgørelse tilskrives de enkelte afdelinger en andel af eksportværdien svarende til deres andel af virksomhedens samlede beskæftigelse.

Tabel 4.1 viser den samlede eksportværdi i 2016, samt eksportværdiens andel af produktionsværdien og vækst i eksportværdien for perioden 2010-16. Alle tal er opgjort på arbejdssteder. Sorø Kommune sammenlignes i tabellen med Region Sjælland og hele landet.

Tabel 4.1 Eksportværdien og dens andel af produktionsværdien i private brancher

	Sorø Kommune	Region Sjælland	Hele landet
Eksportværdi 2016 (mia. kr.)	0,7	50,8	717,3
Andel af samlet produktionsværdi 2016	8,7%	18,4%	23,8%
Vækst i eksportværdi 2010-16	17,4%	25,6%	29,2%

Kilde: Sam-K/Line.

I 2016 genererede virksomhederne i Sorø Kommune en samlet eksportværdi svarende til 0,7 mia. kr. Det svarer til, at 8,7 pct. af den samlede værdi, som blev skabt af virksomhederne i kommunen i 2016, gik til eksport.

Til sammenligning udgjorde værdien af eksporten i regionen og på landsplan hhv. 18,4 og 23,8 pct. af den samlede produktionsværdi.

Den samlede eksportværdi i Sorø Kommune har været stigende med 17,4 pct. i perioden 2010-16, mens der har været en fremgang i eksportværdien på 25,6 pct. og 29,2 pct. i hhv. Region Sjælland og hele landet. Den markante stigning i eksportværdien i Sorø Kommune skal tolkes med varsomhed. Det lave udgangspunkt i 2010 (0,7 mia. kr.) betyder, at ændringer i eksporten blandt nogle få større virksomheder har stor betydning for de samlede tal for kommunen.

VÆKSTVILKÅR OG RAMMEBETINGELSER

5

**ARBEJDSMARKED, BOSÆTNING
OG PENDLING**

6

UDDANNELSE

7

**SOCIOØKONOMISKE FORHOLD OG
ERHVERVSINDKOMSTER**

8

BRUG AF ERHVERVSFREMME

9

HVEM TRÆKKER VÆKSTEN?

10

FOKUSBRANCHE: BYGGE & ANLÆG

5 ARBEJDSMARKED, BOSÆTNING OG PENDLING

Sorø Kommune har de senere år oplevet en pæn befolkningstilvækst. I 2017 var den samlede tilvækst på 74 personer. Befolkningstilvæksten skyldes en positiv nettoindvandring og nettotilflytning.

Der har de senere år været en relativ mindre fremgang i andelen af udenlandsk arbejdskraft ansat i kommunens virksomheder sammenlignet med regionen og hele landet. I 2017 var 1,4 pct. af de beskæftigede i Sorø Kommune udlændige. På landsplan udgjorde udenlandsk arbejdskraft 4,4 pct. af den samlede fuldtidsbeskæftigelse i private virksomheder.

Der er flere der pendler ud af Sorø Kommune for at arbejde, end der bor og arbejder i kommunen.

Befolkningstallet er øget med **74**
personer i Sorø Kommune det seneste år.

Boligpriserne steg **14%** i perioden 2014-17 i
Sorø Kommune.

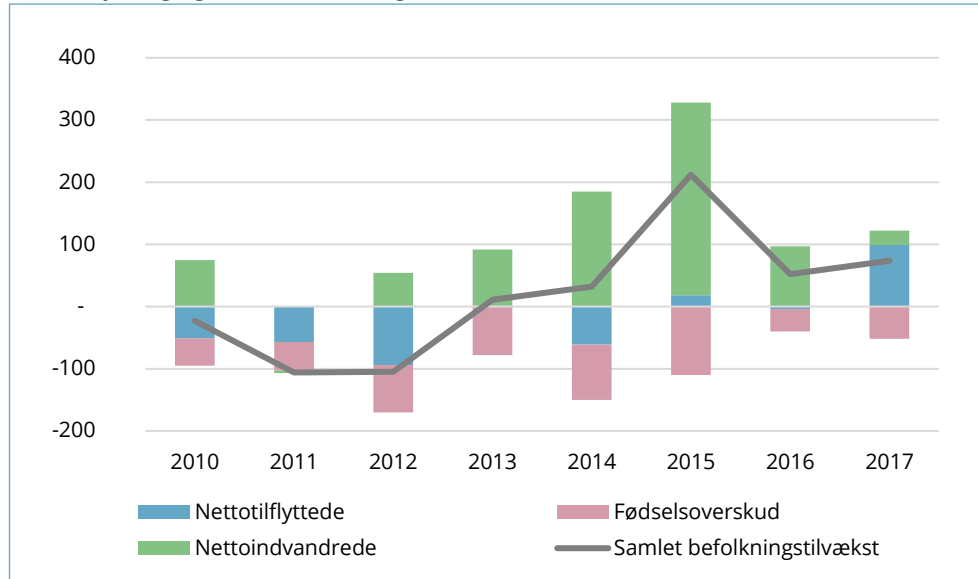
Den demografiske udvikling i Danmark har for mange kommuner medført udfordringer. Særligt kommuner uden for de større byer oplever, at der kommer flere ældre og færre erhvervsaktive.¹ Ændringer i, hvordan befolkningen flytter i Danmark, har desuden præget mange kommuner og bidraget til, at de demografiske udfordringer er blevet flere.²

Befolkningsvæksten i Sorø Kommune er bestemt af tre faktorer:

- **Nettotilflytning:** Antallet af personer, der flytter til kommunen, i forhold til hvor mange, der vælger at fraflytte.
- **Fødselsoverskud:** Antallet af fødsler i kommunen i forhold til antallet af dødsfald.
- **Nettoindvandring:** Antallet af personer fra udlandet, der vælger at bosætte sig i Sorø Kommune, i forhold til antallet af personer, der flytter til udlandet fra kommunen.

Figur 5.1 viser udviklingen i befolkningstallet i Sorø fordelt på de tre faktorer i perioden 2010-17.

Figur 5.1. Befolkningstilvækst i Sorø Kommune fordelt på fødselsoverskud, nettotilflytning og nettoindvandring (2010-17)

Kilde: Statistikbanken.

Note: Tal for befolkningstilvækst er korrigeret af Danmarks Statistik. Det betyder, at tallene for befolkningsvækst i nogle år kan afvige fra summen af nettotilflytning, fødselsoverskud og nettoindvandring.

¹ De seneste tal fra Danmarks Statistik viser, at aldersgennemsnittet er steget mest i landdistrikterne de seneste ti år (DST, 2018: "Aldersgennemsnittet stiger mest i landdistrikterne").

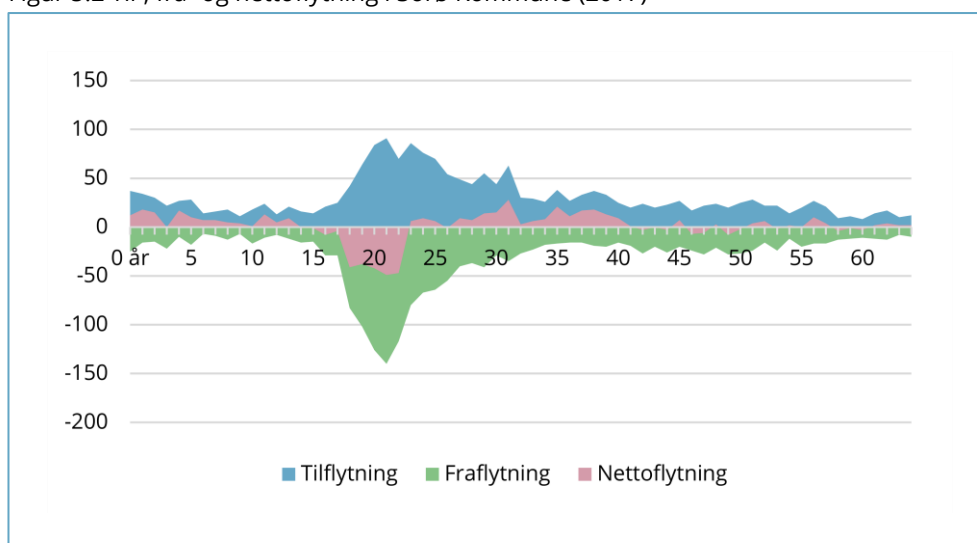
² KL (2014): "Danmark i forandring"

Figuren viser, at befolkningsvæksten i Sorø Kommune har været relativ beskeden over hele perioden med en samlet befolkningsvækst på 174 personer. Ses der bort for en enkelt markant stigning af antallet af nettoindvandrede i 2015 på 310 personer, har befolkningsvæksten ligget mellem negativ 106 personer og plus 74 personer, hvilket er en beskeden befolkningsvækst i en kommune med næsten 29.600 indbyggere.

Ligeledes de fleste andre kommuner i Region Sjælland er fødselsoverskuddet negativt under hele perioden, hvilket betyder der dør flere end der fødes. Desuden har Sorø Kommune oplevet en negativ nettotilflytning på 248 personer fra 2010 frem til 2016. Den negative tendens vendte i 2017, hvor nettotilflytningen til kommunen steg med knap 100 personer.

De aggregerede tal for nettotilflytning dækker potentielt over ændringer i indbyggernes alderssammensætning. Til- og fraflyttere er personer, der flytter inden for Danmarks grænser, mens ind- og udvandring er personer med udenlandsk statsborgerskab, der henholdsvis bosætter og fraflytter Danmark. Figur 5.2 viser antallet af til-, fra- og nettotilflytninger i forhold til borgernes alderssammensætning i Sorø Kommune i 2017.

Figur 5.2 Til-, fra- og nettotilflytning i Sorø Kommune (2017)

Kilde: Statistikbanken.

Note: Figuren er vist for befolkningen i alderen 0-64 år. Kun få flytninger er registeret blandt borgere over 64 år.

Figuren viser, at til- og fraflytningen er størst for personer i alderen i 18-35 år, mens der var en beskeden ændring blandt 5-15-årige samt folk over 55 år.

Det lyserøde areal i figuren viser, at der i 2017 var en nettofraflytning af personer i alderen i 16-22 år, mens der er i de øvrige aldersgrupper enten var nettotilflytning eller en uændret befolkningsudvikling. Nettofraflytningen blandt de 16-22-årige, var samlet 229 personer. Det er almindeligt, at mange unge flytter for at komme tættere på de større uddannelsesinstitutioner, særligt i Region Sjælland. Niveauet er dog relativt beskeden,

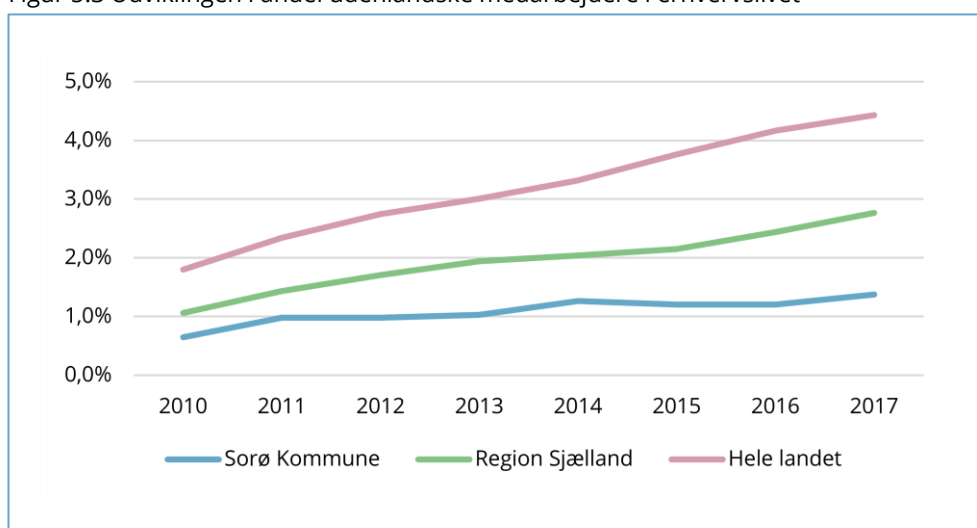
hvilket bl.a. kan skyldes, at University College Absalon har en lang række aktiviteter i Sorø, som bidrager til at mange unge også rejser til kommunen.

Der var i 2017 en beskeden nettotilflytning af børn og personer over 25 år. Størst var nettotilflytningen af 29 til 39-årige (jf. figur 5.2), hvilket bl.a. skyldes at flere børnefamilier de senere år har valgt at søge væk fra København grundet de stigende boligpriser.

Region Sjælland har generelt oplevet en stigning i antallet af ældre borgere, og gennemsnitsalderen er også steget i Sorø Kommune de senere år. Gennemsnitsalderen i Sorø Kommune steg med 2,2 år – fra 40,8 i 2010 til 43,0 år i 2017. Stigningen var større end regions- og landsgennemsnittet på hhv. 1,8 og 1,2 år, men gennemsnitsalderen i kommunen er fortsat marginalt lavere end Region Sjælland

Som det fremgik af figur 5.1, har Sorø Kommune siden 2010 oplevet en nettoindvandring af personer fra udlandet. Hvis indvandrerne fra udlandet får arbejde i Sorø Kommune, kan det medvirke til at afhjælpe virksomhedernes stigende rekrutteringsproblemer.³ Figur 5.3 viser udviklingen i andelen af udenlandske medarbejdere i private virksomheder.

Figur 5.3 Udviklingen i andel udenlandske medarbejdere i erhvervslivet

Kilde: Jobindsats.dk og særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Antal fuldtidsbeskæftigede, udenlandske statsborgere omfatter personer fra EU-lande, 3. verdenslande, samt udstationerede.

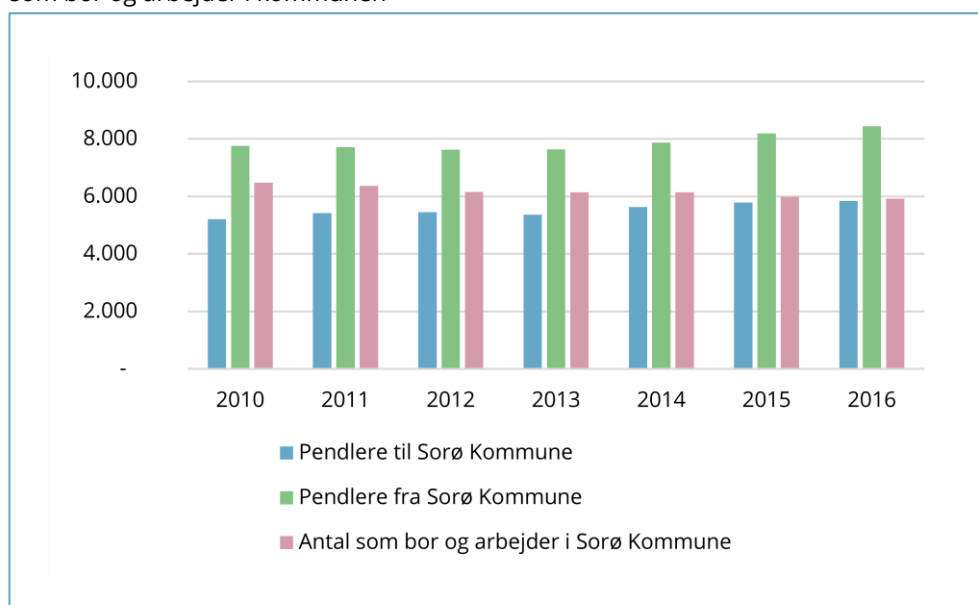
Et stigende antal udlændinge får arbejde i Sorø Kommune. Andelen af udenlandsk arbejdskraft i erhvervslivet steg fra 0,6 pct. i 2010 til 1,4 pct. i 2017. Ændringen dækker over en stigning på 53 fuldtidspersoner med udenlandsk statsborgerskab, som opnåede beskæftigelse i virksomheder hjemhørende i Sorø Kommune.

³ Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (2018): "Rekrutteringspublikation, forår 2018".

Andelen af udenlandske medarbejdere i erhvervslivet i Sorø ligger generelt under regionsgennemsnittet, som igen ligger 1-2 procentpoint under landsgennemsnittet. Forskellen i andelen af udenlandske medarbejdere i erhvervslivet mellem Region Sjælland og hele landet har været stigende siden 2013. På landsplan havde 4,4 pct. medarbejderne i erhvervslivet udenlandsk statsborgerskab i 2017. Til sammenligning var andelen i Region Sjælland 2,8 pct.

I 2016 havde knap 11.800 personer arbejdsplads i Sorø Kommune. Af disse pendlede 5.838 personer fra andre kommuner, svarende til knap 50 pct. Nedenfor i figur 5.4 vises udviklingen i antal pendlere samt antallet af personer, som bor og arbejder i Sorø Kommune for perioden 2010-16.

Figur 5.4 Antal beskæftigede, der pendler til/fra kommunen samt antal beskæftigede som bor og arbejder i kommunen

Kilde: Statistikbanken.

Antallet af pendlere til Sorø er siden 2010 steget med 12,1 pct. mens antallet, som bor og arbejder i Sorø, er faldet med 8,6 pct. De to niveauer var i 2016 næsten ens, og det kan forventes at der i fremtiden vil være flere indpendlere end folk der bor og arbejder i kommunen.

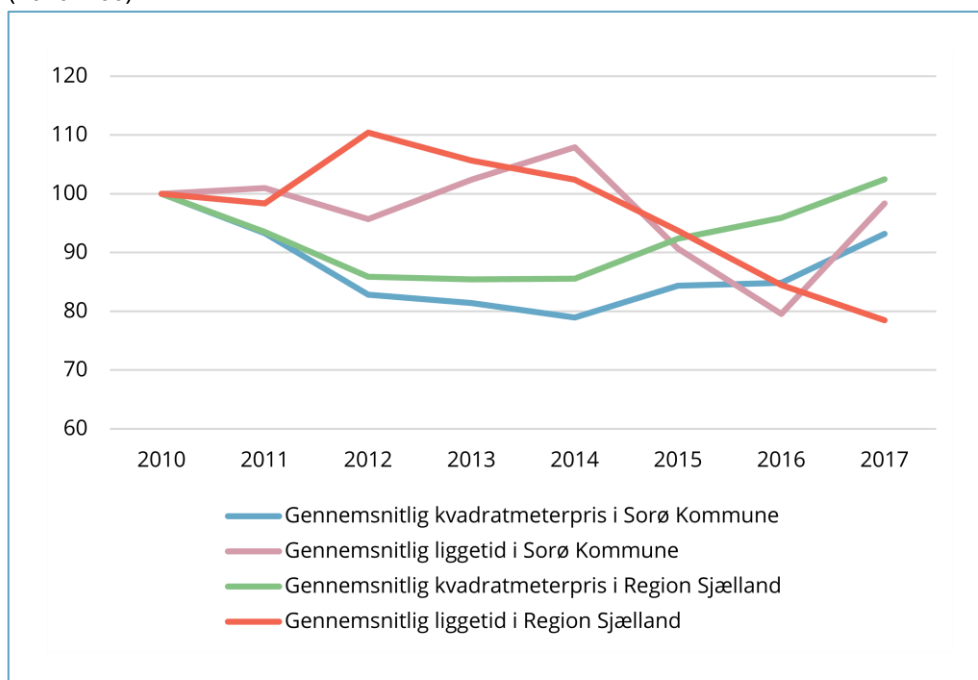
Antallet af udpendlere, dvs. personer der pendler ud af kommunen, er ligeledes steget. Fra 2010 til 2016 var stigningen på 8,8 pct., svarende til knap 690 personer. Der var i 2016 godt 8.400 udpendlere, mens der var godt 5.800 indpendlere til kommunen.

Mange af kommunens udpendlere arbejder i Slagelse, Københavns og Ringsted Kommune. Der har særligt været en vækst i antallet af udpendlere til Københavns Kommune, hvor 8 pct. flere pendler til i 2016 i forhold til 2010.

Der var i 2016 en særlig høj andel indpendlere beskæftiget i offentlig administration, undervisning og sundhed i Sorø Kommune, hvor 41 pct. af indpendlerne arbejdede. Dette skyldes formentlig især Regionshuset i Sorø, der er et Region Sjællands hovedkvarter. Knap 30 pct. af kommunens indpendlere, dvs. personer der pendler til kommunen, kommer fra Slagelse Kommune.

Antallet, der pendler til og fra Sorø, er bl.a. bestemt af antallet af flytninger. En vigtig faktor for valg af bolig er muligheden for at få et job inden for en rimelig afstand til hjemmet samt boligpriserne. Figur 5.5 viser udviklingen i den gennemsnitlige kvadratmeterpris og gennemsnitlige liggetid i Sorø Kommune. Udviklingen sammenlignes med gennemsnittet for Region Sjælland.

Figur 5.5 Udvikling i kvadratmeterpris, antal solgte boliger, gennemsnitlig liggetid (2010=100)

Kilde: Realkreditrådets boligstatistik.

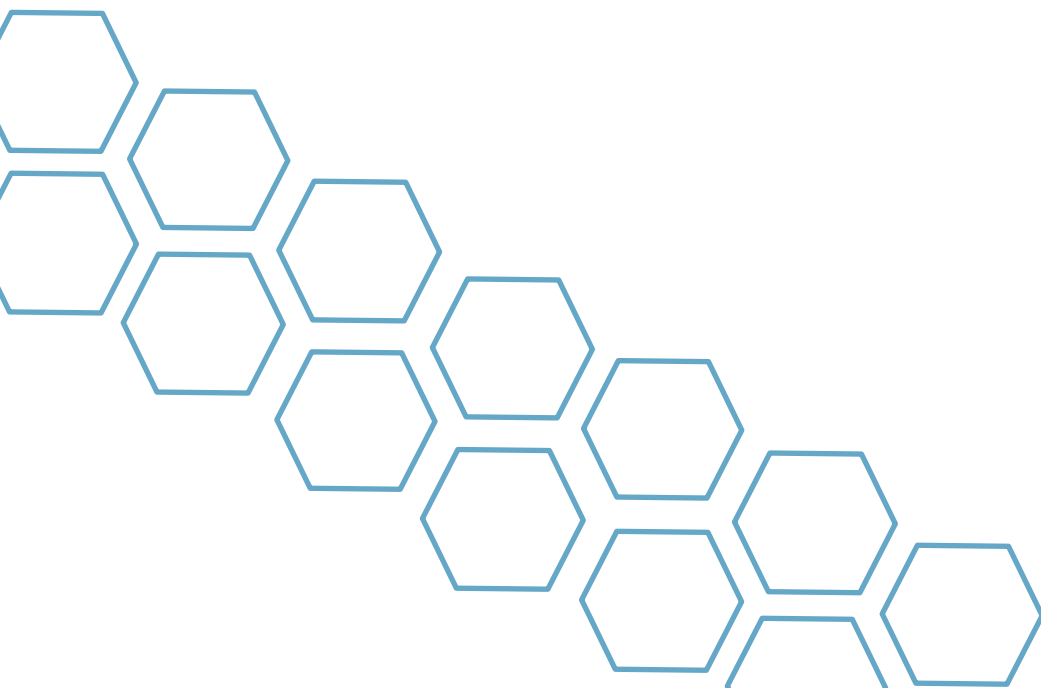
Note: Den gennemsnitlige kvadratmeterpris og liggetid er baseret på solgte parcel og rækkehuse.

Siden 2012 er boligpriserne i København steget kraftigt. Denne udvikling har fået boligkøbere til at kigge mod Region Sjælland, som generelt har oplevet en stigning i efterspørgslen efter boliger.⁴ Denne stigning er dog kun i begrænset grad afspejlet i Sorø Kommune.

⁴ Nationalbanken (2016): "Regionale aspekter på boligmarkedet".

Den gennemsnitlige kvadratmeterpris i Sorø Kommune har tilnærmelsesvist fuldt udviklingen i regionen med fald til og med 2014, hvorefter der er sket en stigning. På regionalplan steg priseniveauet til over 2010-niveauet i 2017, mens Sorø Kommune stadig er et stykke under. I 2017 var den gennemsnitlige kvadratmeterpris på 10.283 kr. i Sorø Kommune, mens det var 11.281 kr. i Region Sjælland. Stigningen i priseniveauet var på hele 10 pct. fra 2016 til 2017 i Sorø Kommune.

Den gennemsnitlige liggetid for solgte parcel- og rækkehuse i Sorø Kommune har været svingende i perioden 2010-17, mens liggetiden i Region Sjælland har været faldende siden 2012 (jf. figur 5.5). Liggetiden i kommunen faldt i særdeleshed fra 280 dage i 2014 til 206 dage i 2016, men steg derefter med 49 dage i 2017, mens den faldt med 14 dage i Region Sjælland. Liggetiden i 2017 var ca. en tredjedel højere i kommunen end regionsniveauet.

6 UDDANNELSE

71 pct. af de beskæftigede i Sorø Kommune har en kompetencegivende uddannelse. Det svarer i store træk til niveauet på regions- og landsplan. Heraf har 41 pct. af de beskæftigede en erhvervsfaglig uddannelse, hvilket er over landsgennemsnittet men lidt under regionsgennemsnittet.

Deltagelse i efter- og videreuddannelse er faldet fra 2010 til 2017. I 2017 svarede antallet af kursister til 24 pct. af befolkningen i den erhvervsaktive alder (16-66-år). Det er lidt flere end regionsgennemsnittet på 22 pct. På landsplan har der også været tilbagegang i antallet af kursister og niveauet er i 2017 23 pct. af de 16-66-årige.

8%

af de beskæftigede i Sorø Kommune har en lang videregående uddannelse.

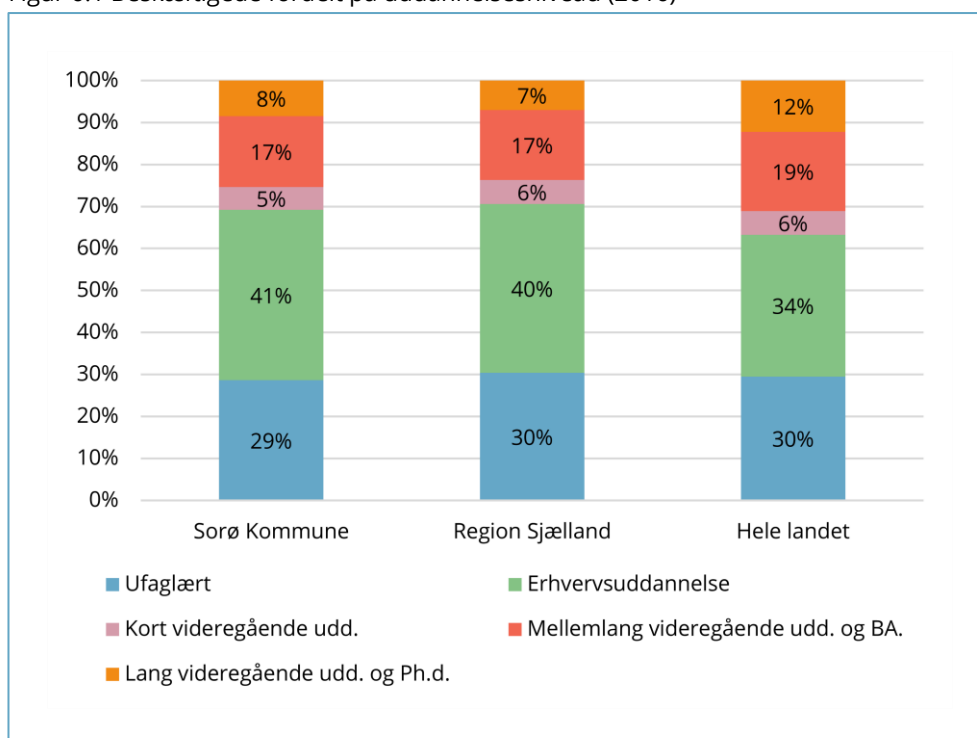
I 2017 deltog godt **4.400** kursister voksen og efteruddannelse. Det svarer til 24 pct. af befolkningen i den erhvervsaktive alder.

Arbejdsstyrkens uddannelsesniveau samt brugen af efter- og videreuddannelse spiller en vigtig rolle for produktiviteten og velstandsudviklingen i kommunen.

Uddannelsesniveauet i Danmark er generelt højt, men dækker over store lokale og regionale forskelle. Figur 6.1 viser beskæftigelsen fordelt på forskellige uddannelseskategorier i 2016, idet uddannelsesniveauet i Sorø Kommune er sammenholdt med uddannelsesniveauet i Region Sjælland samt hele landet.

Der skelnes mellem ufaglært arbejdskraft, faglært arbejdskraft (som er personer med en erhvervsfaglig grunduddannelse) samt personer med en videregående uddannelse. Personer med en videregående uddannelse er i figuren opdelt efter personer med en kort, mellemlang eller lang uddannelse.

Figur 6.1 Beskæftigede fordelt på uddannelsesniveau (2016)

Kilde: Statistikbanken.

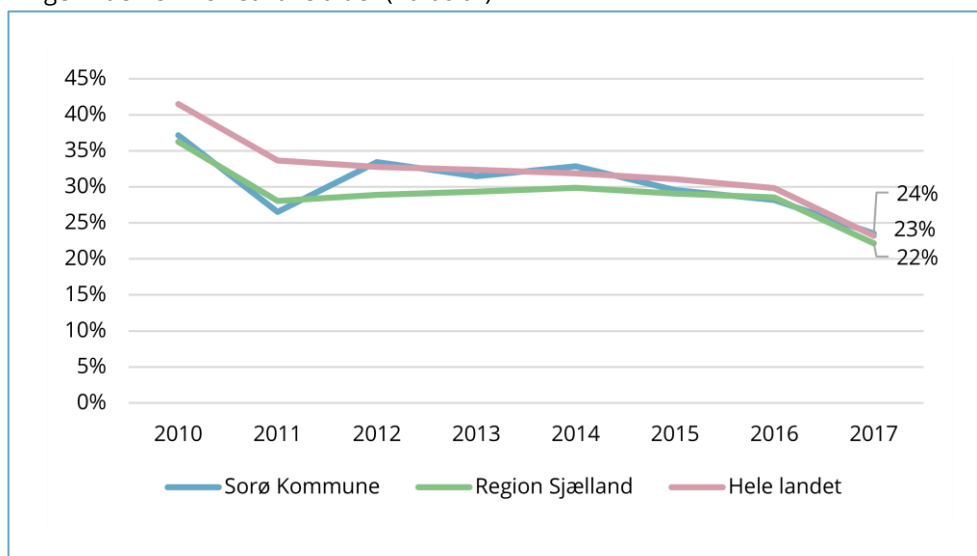
Uddannelsessammensætning blandt de beskæftigede i Sorø Kommune ligner i høj grad uddannelsessammensætningen i hele regionen. 29 pct. af arbejdsstyrken i Sorø Kommune er ufaglært, mens 41 pct. har en erhvervsuddannelse. De resterende 30 pct. har en videregående uddannelse.

Uddannelsesniveauet er generelt lavere i Sorø Kommune end i landet som helhed. Færre i Sorø og Region Sjælland har således en videregående uddannelse sammenlignet med hele landet, mens flere har en erhvervsfaglig grunduddannelse bag sig. I Sorø Kommune

har 8 pct. en lang videregående uddannelse, mens det er 12 pct. på landsplan. Derimod svarer andelen af ufaglærte i Sorø nogenlunde til landsgennemsnittet.

En væsentlig forudsætning for at imødekomme erhvervslivets efterspørgsel er arbejdsstyrkens kompetencer og muligheder for at omstille sig til nye krav og teknologier. Et vigtigt element til opkvalificering er arbejdsstyrkens deltagelse i voksen- og efteruddannelse. Figur 6.2 viser udviklingen i antal kursister, der deltager i voksen- og efteruddannelse i perioden 2010-17, som andel af befolkningen i den erhvervsaktive alder (16-66 år).

Figur 6.2 Kursister der har deltaget i voksen- og efteruddannelse, som andel af befolkningen i den erhvervsaktive alder (16-66 år)

Kilde: Statistikbanken.

Note: Tallene er opgjort som antal kursister ved voksen- og efteruddannelse.

Figur 6.2 viser, at antallet af kursister som andel af befolkningen i den erhvervsaktive alder (16-66 år) er gået tilbage i Sorø Kommune. Andelen faldt fra 37 pct. i 2010 til 24 pct. i 2017, svarende til en nedgang på godt 2.700 kursister.

Størstedelen af faldet skete i 2010-11, hvilket formentlig skal ses i lyset af, at finanskrisen toppede i 2010, og at der generelt er en tendens til at gøre større brug af efteruddannelse i perioder med lav produktion og efterspørgsel. I 2012 steg antallet igen, men har derefter fulgt samme tendens som i regionen og resten af landet.

7 SOCIOØKONOMISKE FORHOLD OG ERHVERVSINDKOMSTER

I Sorø Kommune er 50 pct. af befolkningen i arbejdsstyrken hvilket er højere end gennemsnittet for regionen som er 48,9 pct. Andelen af selvstændige i Sorø Kommune er højere end regions- og landsgennemsnittet.

Den gennemsnitlige erhvervsindkomst i Sorø Kommune er på niveau med gennemsnittet for hele landet, men over regionsgennemsnittet. Der har været en pæn fremgang i erhvervsindkomsten i Sorø Kommune på 4,3 pct. de seneste år. Det er på niveau med Region Sjælland men lavere end landsgennemsnittet.

50,6%

af befolkningen i Sorø Kommune er i arbejdsstyrken. I Region Sjælland er det 48,9 pct.

4,3% er den gennemsnitlige

erhvervsindkomst øget i perioden 2015-17.

Indbyggernes tilknytning til arbejdsmarkedet og eventuelle beskæftigelse giver indsigt i borgernes generelle færdigheder og levevilkår. Der skelnes mellem personer i arbejdsstyrken, som står til rådighed for arbejdsmarkedet, og personer uden for arbejdsstyrken.

Tabel 7.1 viser befolkningens socioøkonomiske status i Sorø Kommune i 2016. Personer i arbejdsstyrken kan enten være i beskæftigelse som selvstændig eller lønmodtager. Der skelnes desuden i tabellen mellem personer, der er uden for arbejdsstyrken i den erhvervsaktive alder (16-64 år), og øvrige personer, som er under 16 år eller over 64 år. For at vurdere fordelingen i Sorø sammenlignes der i tabellen med Region Sjælland og hele landet.

Tabel 7.1 Befolkningens socioøkonomiske status (2016)

	Sorø Kommune	Region Sjælland	Hele landet
Personer i arbejdsstyrken:			
Selvstændige	4,1%	3,5%	3,3%
Lønmodtagere	44,7%	43,7%	45,5%
Arbejdsløse	1,8%	1,7%	1,7%
Personer uden for arbejdsstyrken:			
Personer i den erhvervsaktive alder (16-64 år)	16,0%	16,9%	17,1%
Heraf personer under uddannelse i den erhvervsaktive alder (16-64 år)	3,9%	4,1%	5,0%
Øvrige personer uden for arbejdsstyrken (under 16 år eller over 64 år)	33,8%	34,2%	32,4%

Kilde: Statistikbanken.

I Sorø Kommune var der i 4. kvartal 2016 knap 29.600 indbyggere. Af disse var knap 14.850 personer en del af arbejdsstyrken, mens 14.746 var uden for arbejdsstyrken. Andelen af personer i arbejdsstyrken er dermed ca. 50 pct. af befolkningen i kommunen, hvilket er en del højere end for Region Sjælland, hvor arbejdsstyrken ligger på 48,9 pct, men marginalt lavere end landsgennemsnittet på 50,6 pct.

Andelen af selvstændige i kommunen er markant højere end i Region Sjælland og i Danmark som helhed. Andelen af arbejdsløse er på niveau med regionen og hele landet.

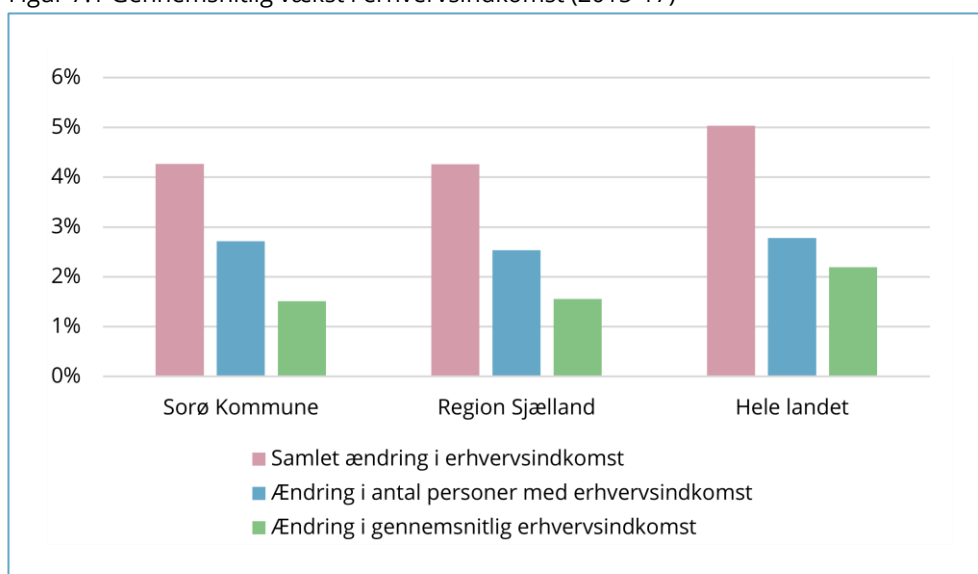
16,0 pct. af kommunens indbyggere i den erhvervsaktive alder er uden for arbejdsstyrken. Heraf er 3,9 pct. under uddannelse. Samtidig er 33,8 pct. af kommunens indbyggere uden for den erhvervsaktive alder. Andelen er på niveau med gennemsnittet for regionen.

Den gennemsnitlige erhvervsindkomst pr. beskæftiget borger i Sorø Kommune var i 2017 på 318.000 kr., hvilket er på niveau med landsgennemsnittet men en smule højere end

for Region Sjælland. I 2017 var den gennemsnitlige erhvervsindkomst på landsplan knap 319.000 kr. Figur 7.1 viser den gennemsnitlige vækst i erhvervsindkomst i Sorø Kommune sammenlignet med regionen og hele landet. Væksten er beregnet over perioden 2015-17.

Ændringer i erhvervsindkomst kan skyldes to faktorer. For det første kan ændringer i erhvervsindkomst skyldes ændringer i antallet af personer med erhvervsindkomst. For det andet, kan ændringer i erhvervsindkomst skyldes ændringer i den gennemsnitlige erhvervsindkomst. Figur 7.1 viser både den samlede, gennemsnitlige vækst i erhvervsindkomst og væksten i de to underliggende forklaringsfaktorer.

Figur 7.1 Gennemsnitlig vækst i erhvervsindkomst (2015-17)

Kilde: Statistikbanken.

Fra 2015 til 2017 steg den samlede erhvervsindkomst i Sorø Kommune med 4,3 pct. Væksten i erhvervsindkomst skyldes primært en stigning i antallet af personer med erhvervsindkomst, som steg med 2,7 pct., svarende til 434 personer. I samme periode steg den gennemsnitlige erhvervsindkomst med 1,5 pct.

Væksten i erhvervsindkomst er på niveau med regionen som helhed, men lavere end væksten i erhvervsindkomst på landsplan, som steg med 5 pct. fra 2015 til 2017.

8 BRUG AF ERHVERVS- FREMME

Virksomhedernes brug af erhvervsfremme betegner andelen af virksomheder i kommunen der har benyttet forskellige typer af regionale og nationale erhvervsfremmetilbud.

40 af Sorøs virksomheder benyttede i perioden 2015-17 mindst ét erhvervsfremmetilbud. Det svarer til 2,8 pct. af virksomhedsbestanden i Sorø Kommune. Det er en lavere andel end på regions- og landsplan.

Den mindre brug af erhvervsfremme kan dels tilskrives en begrænset brug af regionale tilbud som væstkortlægning i Væksthuset.

2,8%

af virksomhederne i Sorø Kommune har benyttet erhvervsfremmetilbud.

1,5%

har benyttet væstkortlægning i Væksthuset. Brugen af regionale tilbud er under regions- og landsgennemsnittet.

Dette kapitel har fokus på de lokale virksomheders brug af regionale og nationale erhvervsfremmetilbud. Adgangen til erhvervsfremmetilbud er et vigtigt, lokalt rammevilkår, og mange kommuner tilbyder lokal erhvervsservice, der bl.a. kan sikre de lokale virksomheder nem og effektiv indgang til relevante, regionale og nationale erhvervsfremmetilbud.

Der kan være stor lokal variation i virksomhedernes brug af offentligt støttede erhvervsfremmetilbud. Tabel 8.1 viser andelen af virksomheder, der har benyttet forskellige typer af erhvervsfremmetilbud. Tabellen viser, om virksomhederne i Sorø Kommune udnytter mulighederne i erhvervsfremmesystemet i samme omfang som i regionen og på landsplan.

Tabel 8.1 Antal og andel brugere af regional og national erhvervsfremme (2015-17)

	Antal brugere i Sorø	Brugere i pct. af virksomhedsbestanden		
		Sorø Kommune	Region Sjælland	Hele landet
Vækstkortlægning i Væksthuset	21	1,5%	1,7%	1,8%
Eksportrådet	13	0,9%	0,6%	1,2%
Nationale innovations- fremmeordninger	6	0,4%	0,3%	0,6%
Strukturfondsprogram- mer	21	1,5%	1,8%	1,5%
Mindst en af ovenstående	40	2,8%	3,4%	4,1%

Kilde: Brugen af regional og national erhvervsfremme er baseret på brugeroplysninger fra Væksthusstatistikken, InnovationDanmark databasen, statistik over deltagelse i strukturfondsprojekter og Eksportrådets kundedatabase for perioden 2015-17.

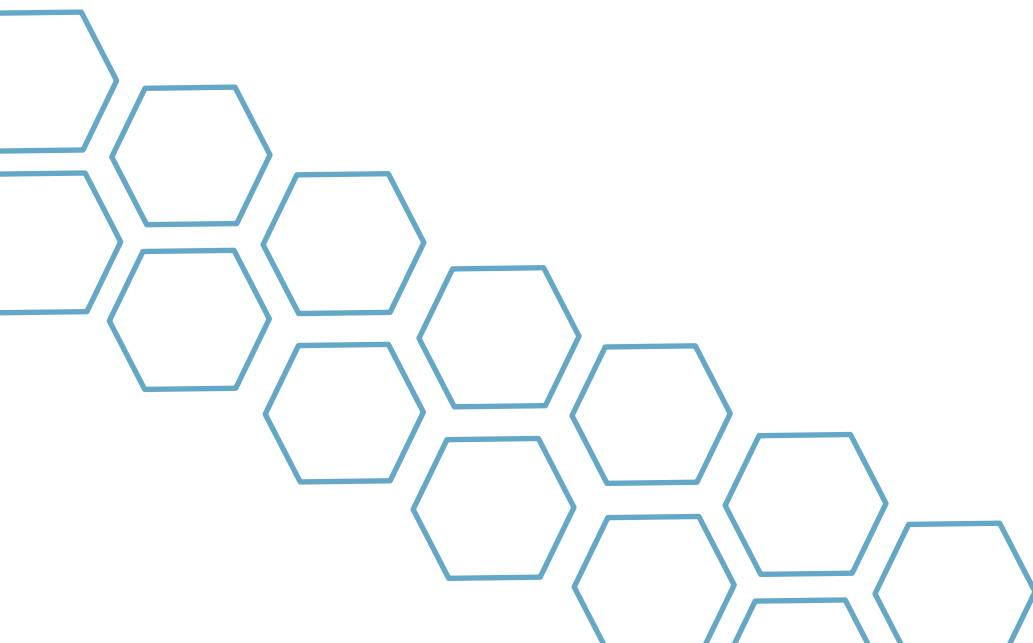
Note: Nationale innovationsfremmeordninger omfatter Grand Solutions, Industrial Researcher og InnoBooster. Kommunens virksomheder omfatter private virksomheder med en årlig omsætning, der svarer til mindst et årsværk. Det skal understreges, at langt fra alle virksomheder er i målgruppen for de pågældende aktiviteter. Men tabellen giver et billede af, hvor meget erhvervslivet i kommunen samlet gør brug af aktiviteterne sammenlignet med resten af landet. Bemærk at Vækstfonden er ikke omfattet af tabellen.

I perioden 2015-17 brugte 40 af Sorøs virksomheder mindst ét erhvervsfremme tilbud. Det svarer til, at 2,8 pct. af de private virksomheder benyttede mindst ét tilbud i løbet af den treårige periode. Andelen af brugere er i Sorø Kommune lavere end i Region Sjælland og på landsplan.

Andelen af Sorøs virksomheder, der har deltaget i strukturfondsprogrammer, ligger på niveau med regions- og landsplan. Det har i alt 1,5 pct. af virksomhederne, mens den tilsvarende andel var hhv. 1,8 pct. i Region Sjælland og 1,5 pct. på landsplan.

Selvom en stor andel af det samlede antal brugere i Sorø Kommune har benyttet sig af vækstkortlægning i væksthuset, er andelen af den samlede virksomhedsbestand i Sorø Kommune relativt lavere end andelen for regionen og hele landet.

Andelen der har benyttet Eksportrådets ydelser og nationale innovationsordninger, som omfatter Innovations Fondens programmer (Grand Solutions, Industrial Researcher og InnoBooster), er lidt højere end andelen for Region Sjælland men lavere end gennemsnittet for hele Danmark.

9 HVEM TRÆKKER VÆKSTEN?

De større virksomheder med mere end 50 fuldtidsårsværk tegner sig for en stigende andel af beskæftigelsen i Sorø Kommune.

Jobvæksten i Sorø Kommune er primært trukket af virksomheder inden for internationalt konkurrerende erhverv, mens lokale erhverv bidrog mindre til jobskabelsen i Sorø.

Iværksættere og yngre virksomheder etableret i perioden 2010-15 tegner sig i 2017 for mere end 370 fuldtidsårsværk. Vækstlaget, der består af knap 20 virksomheder med høj eller moderat, vækst tegner sig for mere end halvdelen af jobvæksten inden for internationalt konkurrerende erhverv.

Yngre virksomheder etableret mellem 2010-15

tegener sig for **370** fuldtidsårsværk.

5 højvækstvirksomheder tegner sig for **28%** af jobvæksten inden for internationalt konkurrerende erhverv.

Hvilke typer af erhverv og virksomheder der trækker væksten kan bidrage til at skabe en bredere forståelse af kommunens samlede erhvervspræstationer, og have betydning for prioriteringerne i den lokale erhvervs politik.

Dette særkapitel skal bl.a. belyse om væksten primært er drevet af lokalt konkurrerende erhverv som detailhandel eller internationalt konkurrerende erhverv som fx fremstillingsvirksomhed. Tilsvarende bidrager kapitlet til at afdække den rolle som fx iværksættere og yngre virksomheder spiller for væksten i Sorø Kommune.

Tabel 9.1 viser udviklingen i antal fuldtidsjob for forskellige virksomhedsstørrelser for årene 2012, 2015 samt 2017. Desuden viser tabellen den absolutte vækst i antal fuldtidsjob for perioden 2012-17.

Tabel 9.1 Antal fuldtidsjob, fordelt på virksomhedsstørrelser

	2012	2015	2017	Vækst i antal fuldtidsjob 2012-17
0,5-1 årsværk	878	806	829	-49
2-9 årsværk	2.002	1.769	1.837	-165
10-19 årsværk	843	934	705	-138
20-49 årsværk	1.115	1.045	1.061	-54
+50 årsværk	1.397	1.665	2.124	727
Uden fysisk arbejdssted	204	199	206	2
I alt	6.438	6.561	6.762	324

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel).

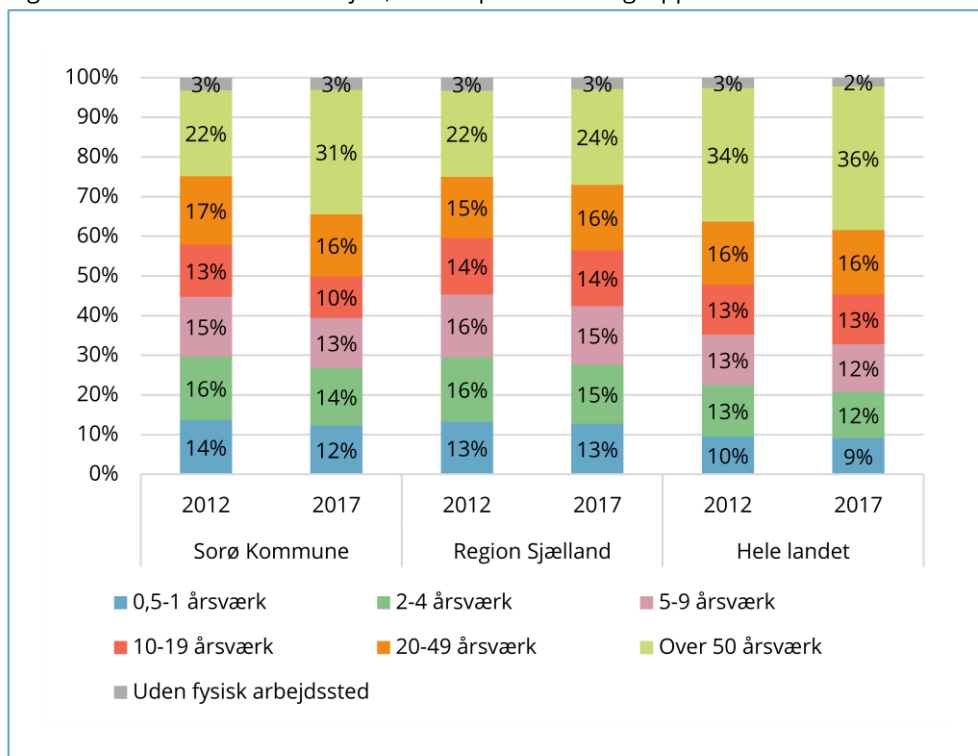
Note: Bemærk, at summen af de enkelte størrelseskategorier ikke svarer til totalen i 2015 på grund af diskretionering af enkelte grupper, hvor der i stedet er anvendt senest tilgængelige år.

Det samlede antal fuldtidsjob i Sorø Kommune er steget med 324 årsværk fra 2012 til 2017. Næsten en-tredjedel af alle fuldtidsårsværk i Sorø er beskæftiget i større virksomheder med over 50 fuldtidsansatte. Det er også denne virksomhedsgruppe som har haft den største absolutte og relative vækst i antallet af fuldtidsjob i perioden 2012-17. Således steg antallet af fuldtidsbeskæftigede personer i virksomheder med +50 fuldtidsansatte med 52 pct. fra 2010-17.

Mikrovirksomhederne samt de små og mellemstore virksomheder med under 50 ansatte har alle oplevet tilbagegang i antallet af fuldtidsjob i perioden 2012-17. Til sammen mistede virksomheder med under 50 fuldtidsansatte 406 fuldtidsstillinger i løbet af den femårige periode.

Figur 9.1 viser vækst i andel fuldtidsjob, fordelt på størrelsesgrupper for hhv. Sorø Kommune, regionen og hele landet.

Figur 9.1 Vækst i andel fuldtidsjob, fordelt på størrelsesgrupper

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel).

I 2017 var 39 pct. af alle fuldtidsjob beskæftiget i mindre virksomheder med under 10 fuldtidsansatte personer. Den største andel (14 pct.) var beskæftiget i virksomheder med 2-4 fuldtidsansatte personer.

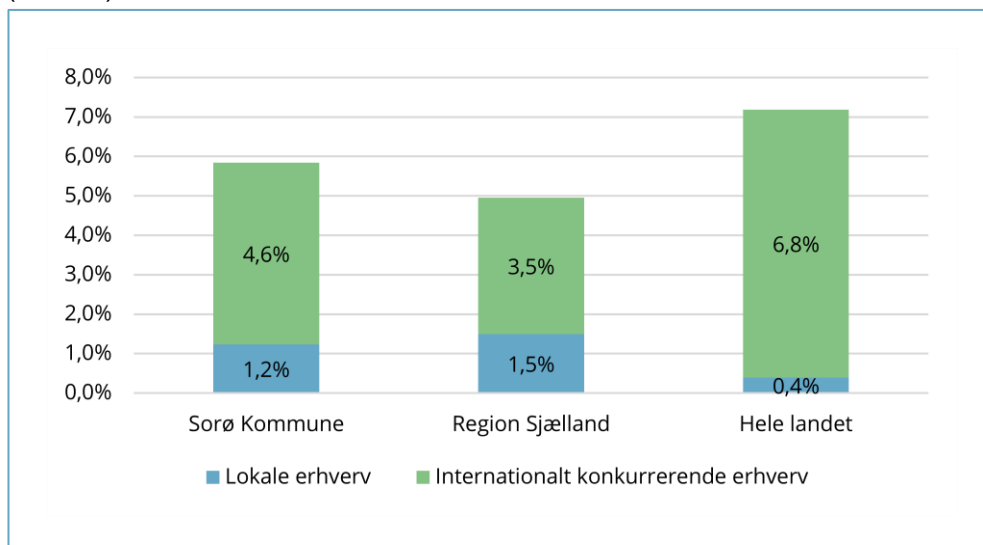
Generelt har der været en tilbagegang i andelen af årsværk beskæftiget i virksomheder med færre end 50 fuldtidsansatte. I 2012 beskæftigede virksomhederne med under 50 ansatte 75 pct. af alle fuldtidsansatte i Sorø Kommune, mod 66 pct. i 2017.

I tråd med udviklingen for Region Sjælland og hele landet, har virksomhederne med over 50 fuldtidsansatte stået for det største bidrag til væksten i antallet af fuldtidsbeskæftigede personer. I Sorø Kommune er andelen steget fra 22 pct. i 2010 til 31 pct. i 2017. Det er en større andel end i Region Sjælland men under landsgennemsnittet, hvor denne virksomhedsgruppe beskæftiger 36 pct. af alle fuldtidsansatte personer.

Figur 9.2 viser vækst i fuldtidsjob for perioden 2012-17, fordelt på lokale og internationalt konkurrerende erhverv. Væksten i fuldtidsjob i Sorø Kommune er sammenholdt med Region Sjælland og hele landet.

Internationalt konkurrerende erhverv består af brancher med stor direkte eller indirekte eksport samt af virksomheder inden for lokalt orienterede erhverv, som har erfaring med eksport.⁵

Figur 9.2 Vækst i fuldtidsjob fordelt på lokale og internationalt konkurrerende erhverv (2012-17)

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel).

Der har været en relativ større vækst i antallet af fuldtidsjob i Sorø Kommune sammenlignet med Region Sjælland, men en mindre vækst sammenlignet med hele landet. Fra 2012 til 2017 steg antallet af fuldtidsjob med 5,8 pct. i Sorø Kommune.

På landsplan er væksten i antallet af fuldtidsbeskæftigede personer primært drevet af virksomheder tilhørende internationalt konkurrerende erhverv. Fra 2012 til 2017 steg antallet af fuldtidsjob i internationalt konkurrerende erhverv med 6,8 pct., mens antallet af fuldtidsjob i lokale erhverv steg med 0,4 pct.

I Sorø Kommune er væksten i fuldtidsjob også primært drevet af virksomheder inden for internationalt konkurrerende erhverv. Her steg fuldtidsbeskæftigelsen med 4,6 pct. i perioden 2012-17. I samme periode, steg fuldtidsbeskæftigelsen inden for lokalt konkurrerende erhverv relativt mindre i Sorø Kommune (1,2 pct.).

⁵ Se metodekapitel i IRIS Group (2015) "Det Midtjyske Vækstlag", for en uddybning af afgrænsningen af internationalt orienterede erhverv.

Tabel 9.2 viser de største virksomheder i Sorø Kommune, deres branchetilhørsforhold, antal ansatte samt antal fuldtidsjob. Grundet diskretionshensyn er antal fuldtidsjob og antal ansatte angivet som intervaller.

Tabel 9.2 De største virksomheder (2017)

Virksomhed	Branche	Antal fuldtidsårsværk	Antal ansatte
Hørkram Foodservice A/S	Engroshandel	500-749	500-749
Global Tunnelling Experts ApS	Operationel service	100-199	100-199
Kopp Sorø A/S	Bygge- og anlægsvirksomhed	100-199	100-199
Hededanmark Sorø	Landbrug og gartneri	100-199	100-199
Multiline A/S	Engroshandel	100-199	100-199
Altan.Dk A/S	Bygge- og anlægsvirksomhed	100-199	100-199
Kongskilde Industries A/S	Industri	100-199	100-199
Asa-Lift A/S	Industri	100-199	100-199
DBI Plastics A/S	Industri	50-99	50-99
Asger G Jørgensen A/S	Industri	50-99	50-99
Pankas A/S	Bygge- og anlægsvirksomhed	50-99	50-99
Højvang Laboratorier A/S	Forskning og udvikling	50-99	50-99

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel).

Den ubestridt største virksomhed i Sorø Kommune er engrosvirksomheden Hørkram Foodservice A/S, som beskæftiger 500-749 ansatte, svarende til 500-749 fuldtidsårsværk.

De næststørste virksomheder beskæftiger samlet mellem 700-1.400 fuldtidsårsværk og repræsenterer mange forskellige sektorer: industri, operationel service, bygge & anlæg, engroshandel samt landbrug og gartneri.

Tilsammen beskæftiger de 8 største virksomheder 18-32 pct. af alle fuldtidsansatte personer i kommunen.

Tabel 9.3 viser udviklingen i antal fuldtidsjob skabt af iværksættervirksomheder etableret i hhv. 2010-11, 2012-13 samt 2014-15. Der kommenteres desuden i teksten på hvor mange iværksættervirksomheder der blev etableret i hhv. 2010-11 samt 2012-13.

Tabel 9.3 Udvikling i antal fuldtidsjob skabt af iværksættervirksomheder

	Iværksættervirksomheder etableret i 2010-11	Iværksættervirksomheder etableret i 2012-13	Iværksættervirksomheder etableret i 2014-15
2011	109		
2013	147	113	
2015	99	94	120
2017	85	98	187

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel).

I Sorø Kommune blev i alt skabt knap 830 nye virksomheder i perioden fra 2010 til 2015, hvoraf 48 pct. fortsat eksisterede i 2017.

I 2010-11 blev der etableret 292 virksomheder. De 112 virksomheder som fortsat eksisterede i 2017, beskæftigede 85 fuldtidsårsværk. I 2012-13 blev der etableret 267 virksomheder hvoraf 42 pct. fortsat eksisterede i 2017. Antallet af fuldtidsårsværk skabt af iværksættervirksomheder, der blev etableret i 2012-13, var i 2017 faldet til 98 fuldtidsansatte. De svarer til, at de nye virksomheder i gennemsnit beskæftiger 0,9 fuldtidsårsværk pr. virksomhed.

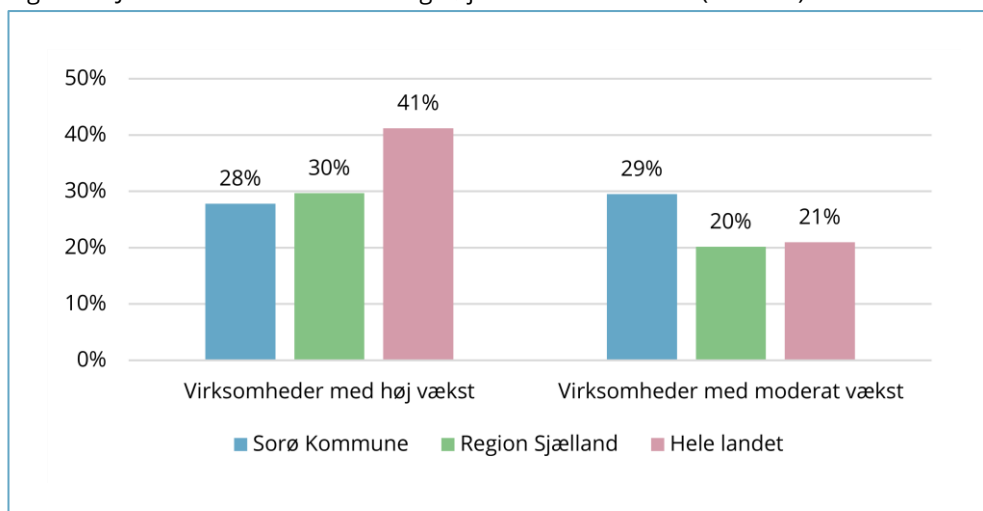
Samlet bidrager iværksættere og yngre virksomheder etableret i perioden 2010-15 med mere end 370 fuldtidsårsværk i Sorø Kommune.

Figur 9.3 undersøger vækst- og højvækstvirksomhedernes betydning for den lokale jobskabelse i Sorø Kommune. Figuren viser andelen af fuldtidsjob i 2016, som er blevet skabt af vækstvirksomheder inden for internationalt konkurrerende erhverv i løbet af de seneste tre år (2013-16).⁶ Der skelnes mellem vækstvirksomheder med høj vækst og virksomheder med moderat vækst. Den lokale jobskabelse i Sorø Kommune sammenlignes med jobskabelsen i regionen og hele landet.

I 2016 var der 5 virksomheder indenfor internationalt konkurrerende erhverv med høj vækst i Sorø Kommune. I løbet af de foregående tre år (2013-16) skabte virksomhederne med høj vækst hvad der svarer til 65 fuldtidsårsværk. Det svarer til, at de 5 højvækstvirksomheder tegner sig for 28 pct. af den samlede jobvækst inden for internationalt konkurrerende erhverv i Sorø Kommune.

⁶ For Sorø Kommune er jobskabelsen blandt virksomheder med hhv. høj og moderat vækst i 2017 diskretioneret hos Danmarks Statistik. Derfor analyseres den lokale jobskabelse i Sorø Kommune med udgangspunkt i tal fra 2016.

Figur 9.3 Jobskabelse blandt vækst og højvækstvirksomheder (2013-16)

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel).

Note: Vækstvirksomheder defineres som virksomheder, der har haft en absolut vækst på 3 mio. kr. eller derover de seneste tre år. Vækstvirksomheder kategoriseres som højvækstvirksomhed, hvis den har (1) 5-9 årsværk i analyseåret og en årlig vækst på 30 pct. eller derover de seneste tre år, eller (2) over 10 årsværk i analyseåret og en årlig vækst på 20 pct. eller derover de seneste tre år. For vækstvirksomheder med moderat vækst kræves det for et tilsvarende antal årsværk, at virksomheden har haft en årlig vækst på hhv. 10-30 pct. og 10-20 pct. de seneste tre år.

Der var 15 virksomheder med moderat vækst i Sorø Kommune i 2016. I perioden 2013-16 tegnede de virksomheder sig for knap 30 pct. af den samlede jobskabelse inden for internationalt konkurrerende erhverv. Vækstvirksomhederne bidrag til jobvæksten er markant over gennemsnittet for regionen og hele landet.

I 2017 var der 11 virksomheder med høj vækst og 6 virksomheder med moderat vækst i Sorø Kommune. Grundet diskretionshensyn hos Danmarks Statistik er det ikke muligt at opgøre virksomhedernes jobskabelse i perioden 2014-17.

10 FOKUSBRANCHE: BYGGE & ANLÆG

Dette særtema sætter fokus på udviklingen inden for bygge & anlæg i Sorø Kommune.

I 2017 tegnede bygge & anlæg sig for 15 pct. af beskæftigelsen i Sorø Kommune, hvilket er højere end landsgennemsnittet (9 pct.). Bygningsfærdiggørelse er den største underbranche i bygge og anlægsbranchen i Sorø Kommune.

Siden 2014 er værdiskabelsen steget i bygge & anlægsbranchen i Sorø Kommune, og væksten har de senere år været væsentligt større end i regionen og landet som helhed. Fremgangen i værdiskabelsen er primært drevet af, at beskæftigelsen inden for bygge & anlæg er steget med 32 pct. siden 2010.

I 2017 var der **240** virksomheder i Sorø Kommune inden for bygge & anlæg.

Værdiskabelsen i bygge & anlægsbranchen voksede **26%** i perioden 2014-16.

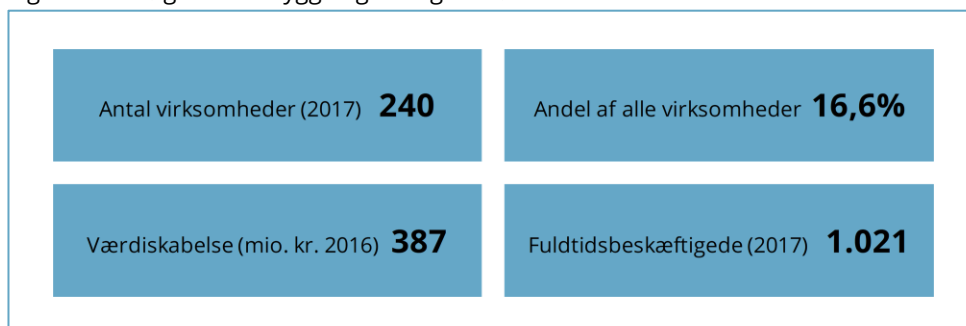
Dette særtema sætter fokus på udviklingen i bygge & anlægsbranchen, som er den største branche i Sorø Kommune i 2017. Særtemaet giver et billede af, hvordan bygge & anlægsbranchen udvikler sig i Sorø Kommune sammenlignet med Region Sjælland og hele landet.

Med udgangspunkt i Danmarks Statistiks 127-brancheopdeling udgøres bygge & anlæg af følgende underbrancher:

- Anlægsentreprenører
- Byggeentreprenører
- Bygningsfærdiggørelse
- Bygningsinstallation
- Forberedelse af byggepladsarbejder
- Murere

Figur 10.1 nedenfor skitserer en række overordnede nøgletal for bygge & anlægsbranchen. Oversigten viser både antal virksomheder inden for bygge & anlæg, deres andel af den samlede virksomhedsbestand, samlet værdiskabelse og antal fuldtidsårsværk inden for bygge & anlæg i Sorø Kommune.

Figur 10.1 Nøgletal for bygge og anlæg i Sorø Kommune

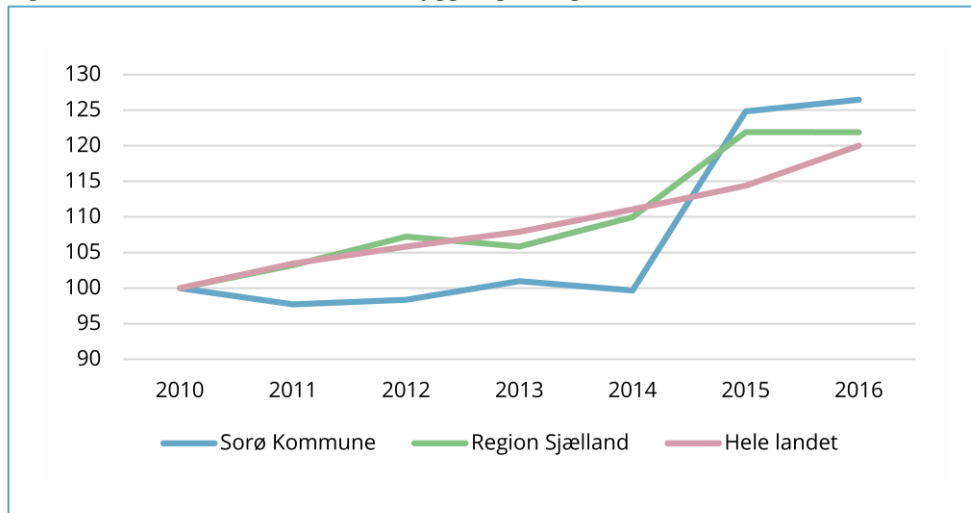

240 virksomheder i Sorø Kommune tilhører bygge & anlægsbranchen. I 2017 svarer det til 16,6 pct. af alle arbejdssteder i kommunen. I 2016 var den samlede værdiskabelse inden for bygge & anlæg 387 mio. kr.

Bygge & anlægsbranchen beskæftiger samlet 1.021 fuldtidsårsværk i Sorø Kommune, svarende til 15 pct. af den samlede beskæftigelse i 2017. På landsplan beskæftiger bygge & anlægsbranchen 9 pct. af alle fuldtidsbeskæftigede personer.

Figur 10.2 viser udviklingen i værdiskabelsen inden for bygge & anlæg som et indeks med 2010=100. Udviklingen vises for perioden 2010-16. Sorø Kommune sammenlignes med Region Sjælland og hele landet.

Figur 10.2 Værdiskabelse inden for bygge og anlæg (2010=100)

Kilde: Sam-K/Line.

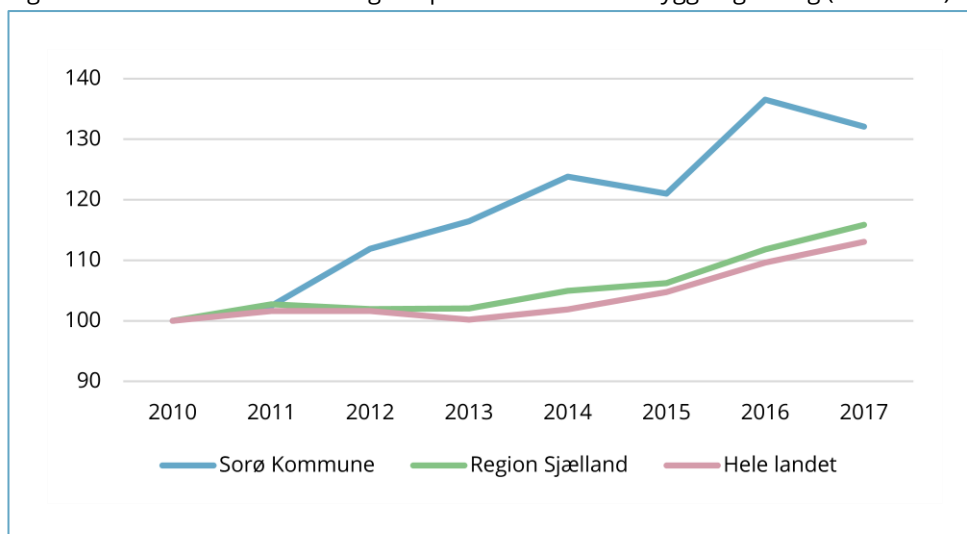
Set over hele perioden fra 2010-16 steg værdiskabelsen i Sorø Kommune med 26 pct. Det er en større vækst end i Region Sjælland og hele landet, som i samme periode oplevede vækstrater indenfor bygge & anlæg på hhv. 23 pct. og 21 pct.

Den markante vækst i Sorø Kommune blev primært skabt i perioden 2014-15 hvor værdiskabelsen alene steg med 25 pct.

Udviklingen i værdiskabelsen i Sorø Kommune er delvist drevet af den beskæftigelsesmæssige udvikling inden for bygge & anlæg. Figur 10.3 viser beskæftigelsesudviklingen målt på antal fuldtidsårsværk for bygge & anlæg fra 2010-17. Udviklingen vises som et indeks med 2010=100, og Sorø Kommune sammenlignes med Region Sjælland samt hele landet.

De seneste syv år er beskæftigelsen i private virksomheder inden for bygge & anlægsbranchen i Sorø Kommune øget med 248 fuldtidsårsværk svarende til en fremgang på 32 pct. Det er en markant større fremgang end i Region Sjælland og hele landet, som i samme periode, oplevede en vækst i antallet af fuldtidsbeskæftigede personer inden for bygge & anlæg på hhv. 16 og 13 pct.

Figur 10.3 Antal fuldtidsbeskæftigede personer inden for bygge og anlæg (2010=100)

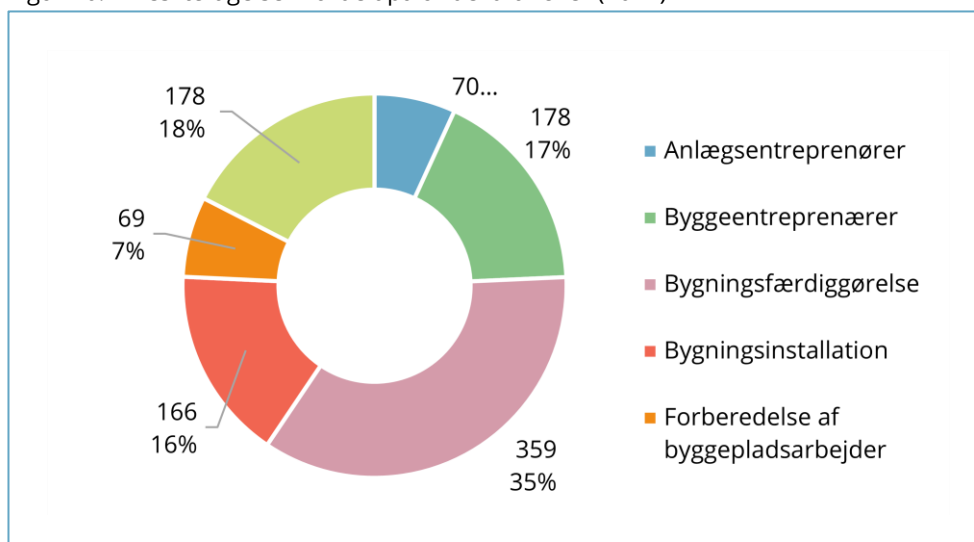

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel).

Beskæftigelsen inden for bygge & anlæg faldt en smule fra 2016-17. I 2017 beskæftigede private bygge & anlægsvirksomheder i Sorø Kommune 1.021 fuldtidsbeskæftigede personer.

Figur 10.4 viser fuldtidsbeskæftigede personer fordelt på underbrancher inden for bygge & anlæg. Indikatoren viser både antallet af fuldtidsbeskæftigede personer i 2017, samt hvor meget underbrancherne udgør af den samlede beskæftigelse inden for bygge & anlæg i Sorø Kommune.

Figur 10.4 Beskæftigelsen fordelt på underbrancher (2017)

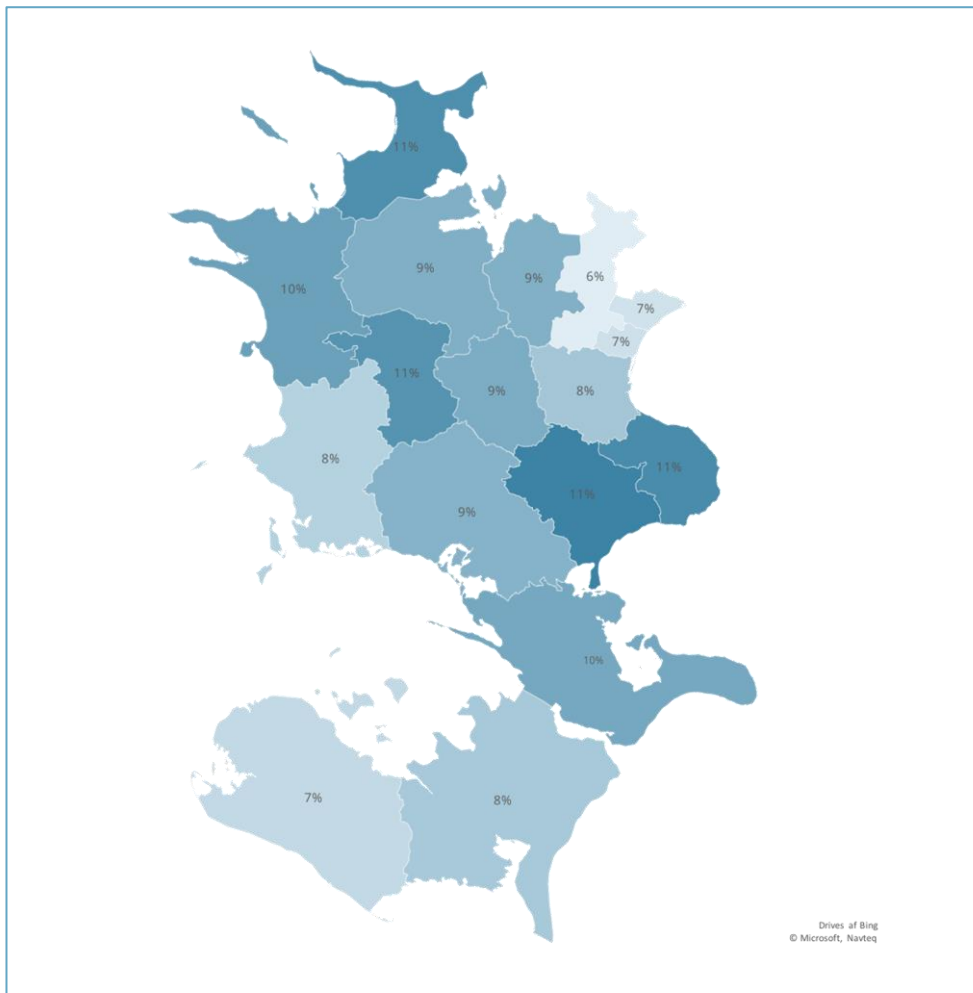
Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel).

Den største underbranche målt på antal fuldtidsbeskæftigede personer er bygningsfærdiggørelse i Sorø Kommune. I 2017, udgjorde beskæftigelsen inden for bygningsfærdiggørelse 35 pct. af den samlede beskæftigelse i bygge & anlæg.

Anlægsentreprenører og forberedelse af byggepladsarbejder er de mindste underbrancher med ca. 7 pct. af den samlede fuldtidsbeskæftigelse i bygge & anlæg. De resterende underbrancher – murere, byggeentreprenører og bygningsinstallation – udgør alle 16-18 pct. af fuldtidsbeskæftigelsen i bygge & anlæg Sorø Kommune.

Figur 10.5 viser, hvor stor en andel bygge & anlæg udgør af kommunens samlede beskæftigelse i private brancher i 2016. Bygge og anlægsbranchen andel af den samlede beskæftigelse i private brancher er illustreret på et Sjællandskort således, at niveauet i kommunen kan sammenlignes med de andre kommuner i regionen.

Figur 10.5 Bygge og anlægs andel af den samlede beskæftigelse inden for private brancher (2016)

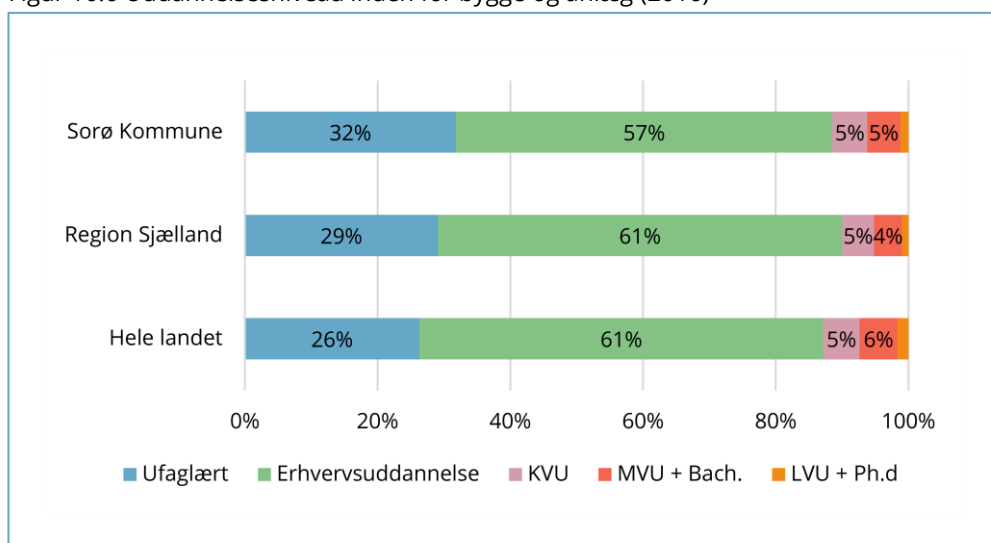
Kilde: Statistikbanken.

Bygge og anlæg udgør 11 pct. af den samlede beskæftigelse inden for private brancher i Sorø Kommune i 2016.

Sorø Kommune er en af de fire højest placerede kommuner i forhold til bygge & anlægsbranchens andel af den samlede beskæftigelse i private brancher. De andre kommuner er Odsherred, Faxe, Stevns og Vordingborg. Bygge & anlæg udgør en relativ mindre andel i kommunerne lokaliseret nær hovedstadsområdet.

Figur 10.6 viser arbejdsstyrkens uddannelsesniveau inden for bygge & anlæg i 2016. Fordelelingen sammenlignes med Region Sjælland og hele landet.

Figur 10.6 Uddannelsesniveau inden for bygge og anlæg (2016)

Kilde: Statistikbanken.

Uddannelsesniveaet i bygge og anlægsbranchen i Sorø Kommune afviger en smule fra niveaet i Region Sjælland. Generelt er uddannelsesniveaet i Sorø Kommune lavere. I Sorø Kommune er 32 pct. af de beskæftigede inden for bygge & anlæg ufaglærte. For hele regionen er det 29 pct., mens det på landsplan kun er 26 pct. af de beskæftigede inden for bygge & anlæg, der er ufaglærte.

I Sorø Kommune har 11 pct. af de beskæftigede inden for fremstilling en videregående uddannelse, mens 57 pct. har en erhvervsfaglig baggrund. På landsplan har 13 pct. af de beskæftigede en videregående uddannelse, og 61 pct. har en erhvervsfaglig uddannelse bag sig.

Bilag

Erhvervsspecialisering og udvikling i beskæftigelsen (2010-17)

Branche	Specialiseringsgrad 2017	Ændring i specialiseringsgrad 2010-17	Antal årsværk 2017
Sundhedsvæsen	3,42	-0,58	545
Landbrug, skovbrug og fiskeri	1,93	0,33	482
Private velfærdsinstitutioner	1,90	-0,57	267
Reklame og øvrig erhvervsservice	1,88	-0,94	232
Engroshandel	1,67	0,47	1.014
Bygge & anlæg	1,61	0,20	1.021
Undervisning	1,47	0,16	224
Maskin- og transportmiddelindustri	1,45	0,13	351
Operationel service	1,13	0,10	535
Råstof, energi og forsyning mv.	1,11	0,60	73
Møbel og anden industri mv.	0,98	0,01	115
Detailhandel	0,85	-0,20	643
Ejendomshandel og udlejning	0,68	-0,16	119
Metalindustri	0,62	-0,11	94
Farma og kemisk industri, mv.	0,59	0,12	148
Hoteller og restauranter	0,57	-0,17	166
Rådgivning, forskning og udvikling	0,51	-0,10	226
Transport	0,48	-0,32	179
Kultur og fritid	0,48	-0,07	52
Andre serviceydelser mv.	0,46	-0,08	88
Forlag, tv og radio	0,29	0,09	28
Tekstil, træ og papirindustri mv.	0,19	-0,06	18
Finansiering og forsikring	0,16	-0,09	48
Levnedsmiddelindustri	0,15	0,05	28
Tele, IT og information	0,14	-0,03	40
Elektronikindustri	0,00	-0,18	0
Uoplyst aktivitet	0,00	0,00	0

IRIS GROUP

JORCKS PASSAGE 1B, 4. SAL | DK-1162 KØBENHAVN K
IRISGROUP@IRISGROUP.DK | WWW.IRISGROUP.DK